

«КАСПИЙ» ТАУАР БИРЖАСЫ» АҚ

ТҰРАҚТЫ ДАМУ ЕСЕБІ 2024

МАЗМҰНЫ

ТҰРАҚТЫ ДАМУ ЕСЕБІ ТУРАЛЫ	2
«КАСПИЙ» ТАУАР БИРЖАСЫ» АҚ ПРЕЗИДЕНТІНІҢ ЖОЛДАУЫ.....	3
БИРЖА ТУРАЛЫ	5
2024 ЖЫЛҒЫ НЕГІЗГІ ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ESG КӨРСЕТКІШТЕРІ.....	7
ҚАУЫМДАСТЫҚТАР МЕН БІРЛЕСТІКТЕРГЕ ҚАТЫСУ	8
КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ	9
АКЦИОНЕРЛЕРДІҢ ЖАЛПЫ ЖИНАЛЫСЫ	9
ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ	10
ПРЕЗИДЕНТ	12
ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ МҮШЕЛЕРІНІҢ ЖӘНЕ ПРЕЗИДЕНТТІҢ СЫЙАҚЫСЫ.....	12
СЫРТҚЫ АУДИТ.....	12
ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ	12
САЛЫҚТАРДЫ БАСҚАРУ	15
КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ҚҰРЫЛЫМЫ.....	16
ТҰРАҚТЫ ДАМУДЫ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ.....	17
ІСКЕРЛІК ЭТИКА.....	18
СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ЖӘНЕ ЗАҢСЫЗ ӨРЕКЕТКЕ ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ	20
ЗАҢСЫЗ ҚАРЖЫЛЫҚ ОПЕРАЦИЯЛАРҒА ҚАРСЫ КӨРСЕТУ.....	22
АДАМ ҚҰҚЫҚТАРЫ	24
АҚПАРАТТЫҚ ҚАУІПСІЗДІК	25
ДЕРБЕС ДЕРЕКТЕРДІ ҚОРҒАУ.....	28
ЦИФРЛАНДЫРУ	29
ЕҢБЕК ҰЖЫМЫ.....	30
ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ЖҰМЫС ОРНЫНДАҒЫ ҚАУІПСІЗДІК	33

КЛИМАТТЫҢ ӘСЕРІН БАСҚАРУ	34
ПАРНИКТІК ГАЗДАР ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫ.....	35
КЛИМАТТЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕР МЕН МҮМКІНДІКТЕР.....	35
БҰҰ ТҰРАҚТЫ ДАМУ МАҚСАТТАРЫНА ҚОЛ ЖЕТКІЗУГЕ ҚОСҚАН ҮЛЕСІ.....	37
МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ.....	40
МАҢЫЗДЫ ТАҚЫРЫПТАРЫН АНЫҚТАУ	42
GRI СТАНДАРТТАРЫНЫҢ ИНДЕКСІ	43
TCFD СӘЙКЕСТІК КЕСТЕСІ.....	50
ГЛОССАРИЙ.....	52
БАЙЛАНЫС АҚПАРАТЫ	54

ТҰРАҚТЫ ДАМУ ЕСЕБІ ТУРАЛЫ

GRI 2-1, 2-2, 2-3, 2-4, 2-5, 2-14, 3-1, 3-2

«Каспий» тауар биржасы» АҚ-ның 2024 жылға арналған тұрақты даму есебі (бұдан әрі – «Есеп») «Каспий» тауар биржасы» АҚ-ның 2024 жылғы 1 қаңтар мен 31 желтоқсан аралығындағы тұрақты дамуға және ESG-ге қатысты әртүрлі салалардағы қызметі туралы толық ақпарат пен көрсеткіштерді ашады. Есеп сонымен қатар ақпаратты ашудың толықтығы мен үздіксіздігін қамтамасыз ету мақсатында ретроспективті және болжамды деректерді, сондай-ақ Есеп жарияланғанға дейін 2025 жылға арналған кейбір ағымдағы корпоративтік ақпаратты ұсынады.

Есепте «Биржа», «Каспий» тауар биржасы», «Біз», «Компания» терминдері әртүрлі формадағы «Каспий» тауар биржасы» АҚ-ға еншілес ұйымдарды қамтымай-ақ баламалы.

Есеп біздің бизнесіміздің ашықтығын арттыру және корпоративтік брендке деген сенімді одан әрі нығайту мақсатында Биржаның мүдделі тараптарының әртүрлі санаттарын таныстыруға арналған. Біз Есепте теңгерімді, анық, толық, сенімді және нақты ақпаратты береміз. Биржа, егер мұндай ақпарат мүдделі тараптар үшін маңызды болса, мүдделі тараптарға кері әсер ету туралы ақпаратты ашудан қашпайды.

Есеп келесі стандарттар мен ұсыныстарға сәйкес дайындалған:

- Жаһандық есеп беру бастамасының (GRI) стандарттары.
- Климатқа байланысты қаржылық ақпаратты ашу жөніндегі жұмыс тобының ұсыныстары (TCFD).
- «Қазақстан қор биржасы» АҚ 2021 жылдың 10 наурызында бекіткен «Бағалы қағаздарды жіберу бастамашыларының ақпаратты ашу қағидалары».

Баяндамада БҰҰ Тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізу шеңберінде тұрақты даму саласындағы қызмет туралы ақпарат ашылады. Сонымен қатар, мүдделі тараптар мен Биржа бизнесі үшін маңызды болып табылатын басқа ақпарат пен деректер ашылады.

Биржаның 2024 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы қаржылық нәтижелері туралы ақпарат Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес дайындалған аудиттелген жеке қаржылық есеп

беруде ұсынылған. Қаржылық есеп беру кезеңі қаржылық емес есеп циклімен сәйкес келетін жылдық болып табылады.

Осы Есептегі қаржылық көрсеткіштер Биржаның жеке қаржылық есептерінің негізінде ашылады. Есепте қаржылық көрсеткіштер негізінен теңгемен берілген. Кестелердегі және Есептің басқа жерлеріндегі кейбір жалпы мәндер дөңгелектенді және жеке көрсеткіштердің қосындысына сәйкес келмеуі мүмкін.

Есепте өткен жылдардағы деректерге, оның ішінде 2023 жылға арналған қаржылық емес есептілікпен салыстырғандағы түзетулер қамтылған жағдайда, түсіндірме ескертулер Есептің тиісті тармақтарында жазылады.

Ақпаратты жинақтау мен біріктіруді Биржа Президентінің жетекшілігімен құрылымдық бөлімшелер жүзеге асырды. Есептің сапасын арттыру үшін оны дайындауға сыртқы кеңесшілер тартылды. Парниктік газдар шығарындылары туралы деректерді тәуелсіз тексеруді қоспағанда, Есеп сыртқы шектеулі растаудан өткен жоқ.

Есепті Биржаның Директорлар кеңесі 2025 жылдың маусым айында қарады. Есеп Биржаның ресми сайтында қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде жарияланған.

«КАСПИЙ» ТАУАР БИРЖАСЫ» АҚ ПРЕЗИДЕНТІНІҢ ЖОЛДАУЫ

GRI 2-22

Құрметті акционерлер, серіктестер мен әріптестер!

Мен сіздерге «Каспий» тауар биржасы» АҚ-ның 2024 жылғы тұрақты дамудың әртүрлі басым бағыттары бойынша қызметі мен нәтижелеріне арналған тұрақты даму саласындағы екінші есебін ұсынып отырмын. Біз үшін қаржылық емес ақпаратты халықаралық стандарттарға сәйкес ашып көрсету – күшті корпоративтік басқару және Биржаның қатысушыларының жоғары жауапкершілігін көрсететін кең танылған іскерлік тәжірибесі болып табылады.

БҰҰ Жаһандық шартының қатысушысы ретінде Каспий тауар биржасы есепті кезеңде тұрақты дамуды басқару жүйесін жетілдіруді жалғастырды.

ESG корпоративтік трансформациясы аясында тұрақты дамудың әртүрлі аспектілері бойынша корпоративтік құжаттар кешені бекітіліп, ESG менеджментіне Директорлар кеңесінің қатысуы және климаттық күн тәртібі айтарлықтай кеңейтілді. S&P Global компаниясынан халықаралық ESG рейтингі алынды. Орталық Азия тауар биржаларының арасында біз бірінші рет TCFD ұсыныстары негізінде физикалық және өтпелі климаттық тәуекелдерді анықтап, алдын ала бағалау жүргіздік. Біз адам құқықтары мен еңбек қатынасы, соның ішінде Биржа мен қызметкерлер арасындағы Ұжымдық келісімді жетілдіру жұмыстарын жалғастырдық.

Біз жоспарлау және шешім қабылдау үдерісін БҰҰ-ның Тұрақты даму мақсаттары мен еліміздің тұрақты дамуға қатысты ұлттық басымдықтарын ескере отырып жүргіземіз.

Бұл тұрғыда біз қысқа мерзімді қаржылық нәтижелерге ғана басымдық беруден гөрі, әртүрлі мүдделі тараптар үшін ұзақ мерзімді құндылық қалыптастыруға ұмтыламыз.

2024 жылы «Каспий» тауар биржасы» жауапты әрі этикалық бизнес жүргізу қағидаттарын ұстануды жалғастырды, оның ішінде бәсекелестікті қорғау саласындағы заңнаманы сақтау тұрғысынан да. Есепті кезеңде біз салалық реттеу талаптарын өрескел бұзуға жол бермей, корпоративтік міндеттемелерімізді орындауға жауапкершілікпен қарадық. Біз клиенттер, сауда-саттыққа қатысушылар және іскер серіктестер үшін бірінші таңдаулы биржа болуға ұмтыламыз.

«Каспий» тауар биржасы» мемлекетпен, халықаралық және отандық серіктестермен, іскерлік бірлестіктермен тұрақты даму саласындағы диалогты одан әрі дамытуға ниеттенеді, соның ішінде бірлескен жобаларды іске асыру және Қазақстан Республикасындағы жасыл экономиканы қолдау аясын кеңейту тұрғысынан да. Тұрақты даму мен климаттық күн тәртібі Биржамыз үшін ұзақ мерзімді ауқымды мүмкіндіктер ашады.

Мен акционерлерге, іскер серіктестерге және қызметкерлерге біздің брендке білдірген сенімі мен қолдауы үшін алғысымды білдіремін. «Каспий» тауар биржасы» биржа саласындағы тұрақты даму бағытында көшбасшылық ұстанымдарын сақтап қалуға ниеттенеді.

Мұрат ҚАДИСОВ,
«Каспий» тауар биржасы» АҚ Президенті

БИРЖА ТУРАЛЫ

GRI 2-1, 2-6, 201-4

«Каспий» Тауар биржасы» АҚ 2011 жылдың Қараша айында құрылған және Қазақстан Республикасы аумағында №24016891 Мемлекеттік лицензия негізінде қызмет атқарады. Біз сауда операциялары көлемі мен даму серпіні бойынша, соның ішінде электрондық сауда саласында, Қазақстан мен Орталық Азиядағы жетекші тауар биржаларының бірі болып табыламыз. Бас кеңсе Қазақстан Республикасы, Астана қаласында орналасқан. Меншік нысаны: жеке.

2024 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша еншілес ұйымдардың қатарына «Caspy Tender (Каспий Тендер)» ЖШС (меншік үлесі – 49%), «Казэнерджи консалт» ЖШС (меншік үлесі – 100%) және «FSD» ЖШС (меншік үлесі – 100%) кірді. Биржа өзінің еншілес ұйымдарымен бірлесіп заңды тұлғаларға тауар нарығында сауда алдындағы, сауда және саудадан кейінгі толық қызмет циклін ұсына отырып, сенімді тәуекел-менеджментті және мәмілелерді орындауға қаржылық кепілдікті қамтамасыз етеді. Бұл ретте сенімді сауда-клирингтік бағдарламалық-аппараттық платформа пайдаланылады.

Бизнестің іргетасы B2B2B моделіне негізделген, онда жеткізушілер мен сауда-саттыққа қатысушылар операцияларды аккредиттелген брокерлер арқылы немесе дилерлер ретінде тікелей жүзеге асырады. Сауда процестері қашықтан, арнайы IT-платформа негізінде, қатысушылардың жеке кабинеттері арқылы жүргізіледі. Саудаға Қазақстан Республикасының әртүрлі ірі компаниялары қатысады.

2024 жылы тауар нарығындағы жалпы сауда көлемі 350 млрд теңгеге жетіп, жылдық салыстыруда 15%-ға өсті. 2025 жылдың 1 маусымындағы жағдай бойынша Биржаның клиенттері ретінде тіркелген брокерлер мен дилерлер саны шамамен 90-ға жетті, олардың барлығы Биржа мүшелері болып табылады.

«Каспий» Тауар биржасы» тұрақты негізде жұмыс істейтін арбитраж құрды, ол Қазақстан Республикасының заңнамасына, ратификацияланған халықаралық актілер нормаларына және іскерлік айналым дәстүрлеріне сәйкес биржалық мәмілелерді жасау кезінде туындайтын дауларды шешумен де айналысады. Сондай-ақ, нақты тауарды жеткізу мен есеп айырысу кезеңінде биржалық шарт талаптарының

орындалуына кепілдік беретін клирингтік орталық жұмыс істейді.

Клиентке бағдарланған компания ретінде Биржа клиенттерге көрсетілетін қызмет сапасына және стейкхолдерлермен өзара әрекеттестікке ерекше мән береді. CSAT әдістемесі бойынша клиенттердің қанағаттану деңгейі 87,5%-ды құрады, бұл ретте мақсатты көрсеткіш – кемінде 80%. Биржа қатысушыларға кемсітусіз, тең және кедергісіз сауда-саттыққа қол жеткізуді қамтамасыз етеді.

«Каспий» Тауар биржасы» Қазақстан қор биржасында бағалы қағаздар эмитенті болып табылады.

2024 жылы Биржа алғаш рет S&P Global рейтинг агенттігінен тұрақты даму саласы бойынша халықаралық скорингке ие болды.

CASPY COMMODITY EXCHANGE

БИЗНЕСТІҢ НЕГІЗГІ БАҒЫТТАРЫ

1

Биржалық тауарлармен, соның ішінде көмірмен, цементпен, ауылшаруашылық өнімдері және көміртегі бірліктерін саудалау.

2

Мұнай өнімдерімен, соның ішінде битуммен, бензинмен, дизельдік отынмен және авиациялық отынмен сауда жасау.

3

Қатты пайдалы қазбаларды, көмірсутектер мен уранды қоса алғанда, жер қойнауын пайдаланушылар үшін тауарларды сатып алу.

4

Ғимараттарды, құрылыстарды, жер учаскелерін қоспағанда, өтімді емес мүлікті және негізгі құралдарды сату.

5

Мемлекеттік, квазимемлекеттік секторлар, табиғи монополиялар, жүйелік маңызы бар кәсіпорындар мен коммерциялық ұйымдар үшін тауарларды сатып алу.

2024 ЖЫЛҒЫ НЕГІЗГІ ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ESG КӨРСЕТКІШТЕРІ

GRI 201-1

2024 жылғы 31 желтоқсанда

1,41 млрд теңге 2024 жылы орташа күнделікті сауда көлемі	43,8% еңбек ұжымындағы әйелдер	60% Директорлар кеңесіндегі тәуелсіз директорлар үлесі	41,5 2024 жылы 1 қызметкерге шаққандағы оқыту сағаты
0 2024 жылғы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары	0 2024 жылы маңызды ақпараттық қауіпсіздік инциденттері	0 2024 жылы LTIFR мөлшерлемесі	2,29 млн теңге 2024 жылы қайырымдылық және демеушілік шығындар

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАР ҮШІН ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚҰНЫ, МЫҢ ТЕҢГЕ

	2023	2024
Тікелей құрылған экономикалық құн	439 754	965 846
Жұмыстар мен қызметтерді сатудан түсетін кірістер	433 515	653 513
Пайыздық кіріс	6 239	150 333
Дивидендтік кіріс	-	162 000
Бөлінген экономикалық құн	613 422	856 615
Өзіндік құн және әкімшілік шығындар	573 374	744 001
Табыс салығы	26 062*	5 594
Қаржы құралдарының резервтері бойынша құнсызданудан болатын шығындар	13 986	107 020
Жарияланған дивидендтер	0	0
Бөлінбеген экономикалық құн	0	109 231

*кейінге қалдырылған міндеттемелер

Түсініктеме: Бұл кесте 2023 жылғы қаржылық емес есеппен салыстырғанда құрылған және бөлінген экономикалық құнға арналған қосымша баптарды қамту үшін жаңартылды.

ҚАУЫМДАСТЫҚТАР МЕН БІРЛЕСТІКТЕРГЕ ҚАТЫСУ

GRI 2-28

«Каспий» тауар биржасы» тұрақты даму саласындағы салалық кооперация мен өзара тиімді серіктестікті дамытуға бағытталған қауымдастықтар мен бірлестіктердың, сондай-ақ қор биржасының қызметіне қатысады. Кәсіпкерлік және салалық қауымдастықтар мен бірлестіктердың қызметіне қатысу аясында Биржаның мүшелік жарналарының жалпы көлемі есепті кезеңде 3,36 млн теңгені құрады.

БҰҰ Жаһандық шарты

Europex

Europex – Еуропалық
энергетикалық биржалар
қауымдастығы

ТМД елдерінің халықаралық
биржалар қауымдастығы

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

GRI 2-9, 2-10, 2-11, 2-12, 2-13, 2-17, 2-18, 2-19, 2-20, 2-21, 2-23, 2-27, 202-2, 207-1, 207-2, 207-3, 405-1

Маңызды тақырыптар: Корпоративтік басқару сапасы | Тәуекелдерді басқару | Салықтарды басқару

«Каспий» тауар биржасының» корпоративтік басқару жүйесі Қазақстан Республикасының заңнамасының талаптарына толықтай сәйкес құрылып, жұмыс істейді. Сонымен қатар бұл жүйеде халықаралық үздік тәжірибелер мен жария компанияларға қолданылатын корпоративтік басқару және ақпаратты ашу стандарттары пайдаланылады. Қолданыстағы басқару құрылымы мен өкілеттіктердің бөлінуі Биржаның қызметін тиімді ұйымдастыруға, тәуекелдер мен тұрақты даму саласындағы міндеттерді жүйелі түрде басқаруға мүмкіндік береді. Бұл ретте акционерлердің және басқа да мүдделі тараптардың мүдделері назардан тыс қалмайды. Биржа корпоративтік басқару жүйесін үздіксіз жетілдіру бағытын ұстанады.

Биржа құрылымында мынадай басқару органдары жұмыс істейді:

- Акционерлердің жалпы жиналысы.
- Директорлар кеңесі.
- Президент.

Корпоративтік басқару жүйесінің қызметі Жарғы мен Корпоративтік басқару кодексі сияқты негізгі ішкі құжаттармен реттеледі.

АКЦИОНЕРЛЕРДІҢ ЖАЛПЫ ЖИНАЛЫСЫ

Акционерлердің жалпы жиналысы – Биржаның жоғары басқару органы болып табылады және өз қызметін Қазақстан Республикасының заңнамасы мен Биржа Жарғысына сәйкес жүзеге асырады.

Атап айтқанда, Акционерлердің жалпы жиналысы келесі функцияларды орындайды:

- Биржа Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу немесе оны жаңа редакцияда бекіту.
- Директорлар кеңесінің сандық құрамын, өкілеттік мерзімін айқындау, оның мүшелерін сайлау мен қайта сайлау, өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату, сондай-ақ Директорлар кеңесі мүшелеріне өз міндеттерін орындағаны үшін сыйақы мен шығындарды өтеу шарттары мен мөлшерін белгілеу.

2024 ЖЫЛДЫҢ 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДАҒЫ НЕГІЗГІ АКЦИОНЕРЛЕР

Акционер	Қарапайым акциялар, дана	Орналасырылған қарапайым акциялардың % үлесі
Искаков Азамат Рысқанұлы	1 645 000	40,0
Матжанова Айгүл Қолғанатқызы	822 500	20,0
Сарсенов Асхат Құблаханұлы	822 500	20,0
Надырғалиев Елнар Темірғалиұлы	822 500	20,0

Жыл сайын акционерлердің Жылдық Акционерлердің жалпы жиналысы шақырылып, өткізіледі. Бұл жиналыста өткен қаржы жылына арналған жылдық қаржылық есептілікті бекіту, Биржаның таза кірісін бөлу тәртібін айқындау, акциялар бойынша дивидендтер төлеу туралы шешім қабылдау, бір акцияға шаққандағы дивиденд мөлшерін бекіту мәселелері қарастырылады. Есепті кезеңде Жылдық Акционерлердің жалпы жиналыс 2024 жылдың 24 мамыры өтті.

Қажеттілік туындаған жағдайда, мақсатқа сай тиімділік пен жеделдік қағидаттарын ескере отырып, Акционерлердің кезектен тыс жалпы жиналыстары шақырылып, өткізіледі. Есепті кезеңде екі кезектен тыс жалпы жиналыс ұйымдастырылды – 2024 жылдың 19 наурызы мен 3 қазанда.

Биржа барлық акционерлерге әділ қатынасты қамтамасыз етеді және корпоративтік басқаруға қатысты маңызды шешімдерді, соның ішінде Директорлар кеңесі мүшелерін тағайындау мен сайлау сияқты шешімдерді қабылдауға акционерлердің тиімді қатысуын қолдайды.

Биржаның барлық акционерлері Акционерлердің жалпы жиналысына қатысуға тең құқылы. Акционерлердің жалпы жиналысының күн тәртібіндегі мәселелер бойынша дауыс берген акционерлердің дауыстарының күші бірдей.

Акционерлер Биржаның қаржы-шаруашылық қызметінің нәтижелері туралы сенімді ақпаратпен қамтамасыз етіледі – ақпарат

ұсыну тәртібі Қазақстан Республикасының заңнамасы мен Биржа Жарғысына сәйкес реттеледі. ақпарат ұсыну тәртібі Қазақстан Республикасының заңнамасы мен Биржа Жарғысына сәйкес реттеледі.

Дивидендтік саясат шеңберінде дивидендтерді төлеу шарттарына мыналар жатады: есепті кезеңдегі таза пайда немесе бөлінбеген пайда болуы; Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген шектеулердің болмауы; сондай-ақ Акционерлердің жалпы жиналысының тиісті шешімі. Есепті кезеңде дивидендтер төленген жоқ.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ

Директорлар кеңесі «Каспий» тауар биржасының қызметіне жалпы басшылық пен стратегиялық басқаруды жүзеге асырады, соның ішінде негізгі ішкі құжаттарды бекітуге жауапты. Директорлар кеңесінің қызметі Қазақстан Республикасының заңнамасымен, Биржа Жарғысымен және Акционерлердің жалпы жиналысы бекіткен Директорлар кеңесі туралы Ережемен реттеледі. Директорлар кеңесінің өкілеттіктері Биржаның атқарушы органының өкілеттіктерінен нақты ажыратылған.

Директорлар кеңесі Биржаның нарықтағы позициясын нығайтуға, акционерлердің құқықтарын қамтамасыз етуге, стейкхолдерлермен өзара қарым-қатынасқа және тұрақты даму мәселелеріне ерекше назар аударады.

Директорлар кеңесінің мүшелерін сайлау Акционерлердің жалпы жиналысында кумулятивтік дауыс беру жолымен жүзеге асырылады. Кеңес мүшелері жеке тәртіппен үш жыл мерзімге сайланады. Директорлар кеңесінің Төрағасы оның құрамындағы мүшелердің жалпы санының көпшілік даусымен ашық дауыс беру арқылы сайланады. Биржа Президенті Директорлар кеңесінің Төрағасы лауазымына сайлана алмайды.

2025 жылдың 1 Маусымдағы жағдай бойынша Директорлар

кеңесінің құрамына 5 адам кірді, барлығы – 30 бен 50 жас аралығындағы ер адамдар. Кеңес мүшелерінің орташа өкілеттік мерзімі – 1 жыл 8 ай. Қазіргі құрамда атқарушы директорлар жоқ. Директорлар кеңесінің ешбір мүшесі үштен астам басқа жария акционерлік қоғамдардың басқару органдарына кірмеген.

Global Industry Classification Standard (GICS) халықаралық жіктемесіне сәйкес, Биржаның бейініне сай келетін кәсіби біліктілікке ие екі директор: Андрей Валерьевич Перевертаев пен Эрик Маратович Танаев болды.

Директорлар кеңесінің құрамында кемінде 30% тәуелсіз директорлар болуы тиіс. 2025 жылғы 1 маусымдағы жағдай бойынша Директорлар кеңесінің 3 мүшесі тәуелсіз директор болып табылды, бұл директорлар кеңесінің жалпы санының 60%-ын құрады.

Биржа тәуелсіз директор ұғымын «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәуелсіздік өлшемшарттарына сәйкес анықтайды. Тәуелсіз директор келесі талаптарға сай болуы тиіс:

- Биржаның аффилиирленген тұлғасы болып табылмайды және соңғы үш жылдың ішінде (Директорлар кеңесіне сайланар алдындағы) мұндай тұлға болмаған (Биржада тәуелсіз директор лауазымын атқарған жағдайдан басқа).
- Биржаның аффилиирленген тұлғаларымен үлестес емес.
- Биржаның немесе оның аффилиирленген ұйымдарының лауазымды тұлғаларына бағынысты емес және Директорлар кеңесіне сайланар алдында соңғы үш жылда осындай бағыныстылықта болмаған.
- Мемлекет қыметшісі емес.
- Биржаның басқару органдары отырыстарында акционердің өкілі ретінде қатыспайды және Директорлар кеңесіне сайланар алдында соңғы үш жылда мұндай өкіл болмаған.

Акционерлік капитал

2024 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша «Каспий» тауар биржасының жарияланған және төленген акционерлік капиталы 2 495,6 млн теңгені құрады.

Жарияланған және орналастырылған қарапайым акциялардың саны – 4 112 500 дана (1 акция = 1 дауыс).

Жарияланған артықшылықты акциялар саны – 1 000 000 дана, орналастырылған артықшылықты акциялар саны – 532 311 дана.

Мемлекет «Каспий» тауар биржасының акционерлері қатарына кірмейді. Есепті кезеңде мемлекет тарапынан Биржаға, оның ішінде субсидиялар мен гранттар түрінде, тікелей қаржылық қолдау көрсетілген жоқ.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ҚҰРАМЫ 2025 ЖЫЛҒЫ 1 МАУСЫМДАҒЫ

	Елнар Темірғалиұлы НАДЫРҒАЛИЕВ	Сергей Климентович ЦОЙ	Азамат Жумабаевич АЙТУЕВ	Андрей Валерьевич ПЕРЕВЕРТАЕВ	Эрик Маратович ТАНАЕВ
Лауазымы	Директорлар кеңесінің Төрағасы	Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор	Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор	Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор	Директорлар кеңесінің мүшесі
Алғаш сайланған күні	2024 жылдың 19 наурызы	2024 жылдың 19 наурызы	2022 жылдың 28 шілдесі	2024 жылдың 3 қазаны	2022 жылдың 30 желтоқсаны
Туған жылы	1981 жыл	1976 жыл	1981 жыл	1980 жыл	1982
Азаматтығы	Қазақстан Республикасы	Қазақстан Республикасы	Қазақстан Республикасы	Израиль	Қазақстан Республикасы
Биржа акцияларына иелік етуі (2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша)	822 500 қарапайым акция және 24 369 артықшылықты акция	0	0	0	6 769 артықшылықты акция

Ескерту: 2024 жылғы 31 желтоқсан мен 2025 жылғы 1 маусым аралығында Директорлар кеңесінің құрамында өзгерістер болған жоқ.

• Биржада аудит жүргізетін аудиторлық ұйымның құрамында аудитор ретінде қатыспайды және Директорлар кеңесіне сайланар алдында соңғы үш жылда мұндай аудитке қатыспаған.

Есепті кезеңде Директорлар кеңесінің 16 отырысы өткізіліп, олардың барлығы бетпе-бет (офлайн) форматта ұйымдастырылды. 2024 жылы Директорлар кеңесі мүшелерінің Директорлар кеңесі отырыстарына орташа қатысуы 100% құрады. Биржа талаптарына сай Директорлар кеңесінің мүшелері күнтізбелік жыл ішінде өткізілетін Директорлар кеңесінің отырыстарына 100% қатысуға міндетті.

Заңнама талаптарына сәйкес Директорлар кеңесінің үш комитеті тұрақты түрде жұмыс істейді: Тәуекелдер комитеті, Ішкі аудит комитеті және Әлеуметтік мәселелер, кадр және сыйақы жөніндегі комитет. Директорлар кеңесінің комитеттері кеңес беру функциясын атқарады, соның ішінде Директорлар кеңесі ең маңызды мәселелер бойынша шешім қабылдас бұрын оларды алдын ала қарау және ұсыныстар дайындау жұмыстарын жүргізеді. Комитеттердің қызметі тиісті ережелермен реттеледі.

Директорлар кеңесі мен оның жекелеген мүшелерінің қызметін акционерлердің жалпы жиналысы бағалайды, осы мақсатта акционерлердің жалпы жиналысы мынадай ықпал ету тетіктерін пайдалануға құқылы:

- Қандай да бір тұлғаны Директорлар кеңесінің мүшесі ретінде шексіз рет сайлау құқығы.
- Бүкіл немесе жекелеген директорлардың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату құқығы.
- Қажет болған жағдайда – Директорлар кеңесі мүшелеріне сыйақы төлеу мөлшері мен шарттарын анықтау құқығы.

Биржа Директорлар кеңесінің жыл сайынғы өзін-өзі бағалау рәсімін өткізеді, ол Директорлар кеңесінің басқару органы ретіндегі қызметінің тиімділігін және әрбір мүшенің жұмысын (жеке бағалау, директорлар кеңесі мүшелерін сауалнамалау арқылы) қамтиды. Аталған тәжірибе «Каспий» тауар биржасы» АҚ-ның Директорлар кеңесінің қызметін бағалау тәртібі туралы Ережемен реттеледі.

ПРЕЗИДЕНТ

Президент – Директорлар кеңесіне және акционерлерге есеп беретін, атқарушы басқару органы болып табылады. Президент «Каспий» тауар биржасының» ағымдағы қызметіне басшылық етеді, Компания Директорлар кеңесі мен Акционерлердің жалпы жиналысы қабылдаған шешімдерді, сондай-ақ алға қойылған стратегиялар, мақсаттар мен міндеттерді Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес іске асыруға жауапты. Президент Директорлар кеңесінің құрамына сайлана алады, алайда Директорлар кеңесінің Төрағасы лауазымын иеленуге құқығы жоқ.

2025 жылғы 1 маусымдағы жағдай бойынша Биржаның Президенті лауазымын Мұрат Маратұлы Қадисов атқарды.

Президент қызметінің тиімділігін бағалауды, сондай-ақ оның сыйақысының шарттары мен мөлшерін айқындауды Директорлар кеңесі жүзеге асырады.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ МҮШЕЛЕРІНІҢ ЖӘНЕ ПРЕЗИДЕНТТІҢ СЫЙАҚЫСЫ

Акционерлердің жалпы жиналысының шешімі бойынша Директорлар кеңесі мүшелеріне өз өкілеттіктерін жүзеге асыру кезеңінде сыйақылар төленуі және (немесе) өз функцияларын орындауға байланысты шығындар өтелуі мүмкін. Мұндай сыйақылар мен өтемақылардың мөлшерін Акционерлердің жалпы жиналысы белгілейді. Президентке сыйақы төлеу – Директорлар кеңесінің шешімімен жүзеге асырылады. Директорлар кеңесі мүшелерінің және Президенттің тұрақты емес сыйақылары қаржы жылының қорытындылары бойынша мақсаттарға қол жеткізу мен Компанияның қаржылық жағдайына байланысты сыйақы немесе бонустар түрінде төленуі мүмкін. Қажет болған жағдайда, Директорлар кеңесі мүшелеріне өз міндеттерін орындау барысында жол жүруге, тұруға, оқуға қатысты шығындарын өтеу көзделген. Басқару органдары мүшелерінің сыйақы мөлшерін айқындауға консультанттар тартылмайды.

Есепті кезеңде Директорлар кеңесінің мүшелеріне ақшалай сыйақы, сыйлықақы, акция түріндегі сыйақы және басқа да төлемдер төленген жоқ. 2024 жылы Биржа президентінің жалпы жылдық сыйақысы 71,02 млн теңгені құрады. Президенттің жылдық жиынтық

сыйақысының Биржаның қалған қызметкерлерінің (Президентті қоспағанда) орташа жылдық сыйақысына қатынасы 5,28 құрады.

СЫРТҚЫ АУДИТ

Халықаралық аудит стандарттарына негізделген қаржылық есептілік аудитін жүргізу үшін жыл сайын Акционерлердің жалпы жиналысының шешімімен Биржамен мүліктік және қаржылық мүдделермен байланысты емес тәуелсіз аудитор тартылады. Аудиторлық ұйым қызметтерінің ақысы Директорлар кеңесімен айқындалады.

2024 жылы сыртқы аудитор ретінде «ТрастФинАудит» Аудиторлық компаниясы» ЖШС қызмет көрсетті, оның аудит қызметін жүзеге асыруға лицензиясы бар. Аудиторлық ұйым тарапынан Биржаға қаржылық есептілік аудитімен байланысты емес консультациялық қызметтер көрсетілмеді.

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

Биржада Қазақстан Республикасының заңнамасы талаптарына сәйкес тәуекелдерді басқару жүйесі енгізілген. Тәуекелдерді үздіксіз сәйкестендіру процесі біздің қызметімізге ықпал етуі мүмкін әлеуетті факторлар мен оқиғаларды уақтылы анықтап, олардың теріс әсерін азайту бойынша шараларды дер кезінде пысықтауға мүмкіндік береді.

Біз тәуекелдерді қабылдау туралы кез келген шешімнің оларды бағалау мен бақылаудан тәуелсіз болу қағидатын ұстанамыз. Бұл қағида «қорғаныстың үш желісі» моделіне негізделі отырып, операциялық тәуекелдер мен комплаенс тәуекелдеріне де қатысты қолданылады.

Директорлар кеңесі мен Биржа қызметкерлері барлық деңгейде тәуекелдерді басқару процесіне тұрақты түрде қатысып, тиісті міндеттерді орындайды. Тәуекелдерді басқару жүйесін ұйымдастыру қағидалары «Каспий» тауар биржасы» АҚ-да тәуекелдерді басқару жүйесін ұйымдастыру ережелерімен реттеледі. Биржаның тәуекелдерге ұшырау деңгейін бағалау (қайта бағалау) жылына кемінде бір рет жүргізіледі. Тәуекелдердің Биржа қызметіне әсері олардың туындау ықтималдығы мен іске асқан жағдайда келтіретін ықтимал қаржылық залалы негізінде бағаланады. Маңызды тәуекелдер қатарына туындау ықтималдығы жоғары және ықтимал қаржылық зияны елеулі тәуекелдер жатады.

2024 жылы Биржаның елеулі тәуекелдері операциялық тәуекелді (ақпараттық қауіпсіздік тәуекелін қоса алғанда), саяси және құқықтық тәуекелдерді және коммерциялық тәуекелдерді қамтиды. Биржа анықтаған және бағалаған климаттық тәуекелдер қысқа мерзімді перспективада елеулі тәуекел болып саналмайды.

Әрбір маңызды тәуекелге қатысты Биржа тарапынан оның әсерін азайту бойынша нақты шаралар әзірленген. Тәуекелдерді анықтау, сәйкестендіру, бағалау және оларды бақылауға қатысты мәселелер бойынша Биржаның құрылымдық бөлімшелері арасында тұрақты ақпарат алмасу жүзеге асырылады. Компания нарықтық ахуалдағы және нормативтік-құқықтық базадағы өзгерістерді үнемі қадағалап, олардың операциялық және стратегиялық мақсаттарға ықтимал әсерін бағалайды. Сонымен қатар, Биржа өз қаржылық жағдайын және өтімділік тәуекелін мұқият бақылап, болжамды қажеттіліктерді өтеу үшін жеткілікті қаржылық ресурстардың қолжетімділігін қамтамасыз ете отырып, оларды басқарады. Тәуекелдерді басқару жүйесінің және рәсімдерінің барабарлығы мен тиімділігіне қатысты ішкі аудит жыл сайын жүргізіледі, соның негізінде оларды үнемі жетілдіруге бағытталған ұсыныстар әзірленеді. Аудит нәтижелері Директорлар кеңесіне ұсынылады. Биржалық операциялар шеңберіндегі мәмілелерді орындау тәуекелдерді басқару жүйесімен қамтамасыз етіледі. Бұл жүйе Биржаның клирингілік орталығын, сондай-ақ сақтандыру және кепілдік қорларын қамтиды. Іс жүзінде жұмыс істейтін арбитраж биржалық сауда тәртібін бұзушыларға санкциялар қолдануға мүмкіндік береді. Қызметтер мен өнімдерді әзірлеу және енгізу барысында Биржа тәуекелге бағдарланған тәсілді қолданады, яғни әрбір жаңа қызмет пен өнім бойынша ықтимал тәуекелдерге міндетті түрде баға беріледі. Корпоративтік тәуекел-мәдениетті арттыру мақсатында, Биржа жыл сайын тәуекелдерді басқару, тәуекелге бағдарланған тәсілді енгізу мен қолдану тақырыптары бойынша қызметкерлерге оқыту жүргізеді, бұл олардың құзыреттерін арттыруға ықпал етеді.

Қызметтер мен өнімдерді әзірлеу және енгізу барысында Биржа тәуекелге бағдарланған тәсілді ұстанады, яғни мұндай қызметтер мен өнімдерге байланысты ықтимал тәуекелдерге міндетті түрде баға береді.

Корпоративтік тәуекел-мәдениетті арттыру мақсатында Биржа жыл сайын қызметкерлерге тәуекелдерді басқару, тәуекелге

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ «ҚОРҒАНЫСТЫҢ ҮШ ЖЕЛІСІ» МОДЕЛІНЕ НЕГІЗДЕЛЕ ОТЫРЫП ҚАЛЫПТАСТЫРЫЛАДЫ

• **Бірінші желі.** Бизнес-функцияларды орындайтын құрылымдық бөлімшелер мен операциялық бөлімшелердің қызметкерлері тәуекел иелері ретінде әрекет етеді. Олар тәуекелдерді сәйкестендіру және бағалау жұмыстарын жүзеге асырады.

• **Екінші желі.** Комплаенс және тәуекелдерді басқару қызметі – тәуекелдерді, оның ішінде комплаенс тәуекелдерін үздіксіз бақылауды және басқаруды жүзеге асыратын құрылымдық бөлімше. Бұл қызмет тәуекелдердің маңыздылығына баға береді және басқару органдарына тақырыптық есептілікті дайындайды.

• **Үшінші желі.** Ішкі аудит қызметі – Биржаның қаржы-шаруашылық қызметінің нәтижелері мен тәуекелдерді басқару жүйесінің тиімділігіне бақылау жүргізетін ұйымдық жағынан тәуелсіз құрылымдық бөлімше. Ішкі аудит қызметі тікелей Директорлар кеңесіне бағынады және оған есеп береді.

• **Директорлар кеңесі.** Тәуекелдерді басқару жүйесіне стратегиялық басшылық жасау және бақылау, тәуекелдерді басқарудың негізгі қағидаттары мен тәсілдерін бекіту Директорлар кеңесінің құзыретіне жатады. Кеңестің құрылымында тұрақты негізде Тәуекелдер жөніндегі комитет жұмыс істейді. Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің үздіксіз жұмыс істеуі үшін түпкілікті жауапкершілік Директорлар кеңесіне жүктеледі.

бағдарланған тәсілді енгізу мен оны басқарушылық және операциялық шешімдер қабылдау кезінде қолдану бойынша оқыту жүргізеді. Бұл олардың кәсіби құзыреттілігін нығайтуға ықпал етеді.

Биржада қолданылып жатқан талаптарға сәйкес, қызметкерлер барлық тәуекел-инциденттер туралы Комплаенс және тәуекелдерді басқару қызметіне уақтылы хабарлауға, сондай-ақ мұндай инциденттердің себептері мен мән-жайларын тергеп-тексеру барысында жан-жақты қолдау көрсетуге міндетті.

ТУЫНДАЙТЫН ТӘУЕКЕЛДЕР

Экономикалық, экологиялық, геосаяси, әлеуметтік және технологиялық үрдістердің өзгеруіне байланысты қалыптасып келе жатқан жаңа тәуекелдерге ұшырау әлеуетімізді түсіну мақсатында, Биржа оларды Дүниежүзілік экономикалық форумның жаһандық тәуекелдер жөніндегі есебінде келтірілген санаттарды ескере отырып, пилоттық талдау жүргізді.¹

ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТТІ (ЖИ) БЕЛСЕНДІ ПАЙДАЛАНУ АЯСЫНДА ТУЫНДАЙТЫН ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ ТӘУЕКЕЛ

Соңғы жылдары ЖИ технологиялары экономиканың түрлі салаларында, соның ішінде қаржы және биржалық секторда қарқынды түрде енгізілуде. Ауқымды оң нәтижелерге қарамастан, бұл үдеріс Биржа қызметіне ықпал етуі мүмкін әртүрлі тәуекелдер кешенінің қалыптасуымен қатар жүреді. Сонымен қатар, жасанды интеллект технологияларының әлі де даму сатысында болуына байланысты мұндай ықпалдың қарқындылығы бойынша белгісіздік деңгейі жоғары деңгейде қалып отыр.

Биржа ЖИ өз операцияларында практикалық тұрғыдан қолдану мүмкіндігін әлі тек бағалау кезеңінде болғандықтан, біз ақпараттық қауіпсіздік пен комплаенсті осындай тәуекелдерге ең жоғары дәрежеде ұшырауы мүмкін негізгі бағыттар ретінде анықтаймыз. Атап айтқанда, өзінің әрі қарай жетілдірілуі барысында ЖИ киберқауіптер мен алаяқтық операциялардың ауқымын кеңейтіп, оларды күшейтуі мүмкін. Мұндай қауіптер әрі Биржаға, әрі оның клиенттеріне бағытталуы ықтимал. ЖИ-ге қатысты реттеушілік талаптардың әлі толық қалыптаспауы регуляторлық ландшафтың күрт өзгеруіне әкелуі мүмкін. Бұл, өз кезегінде, кейбір ЖИ технологияларын қолдануға шектеу қоюға, сондай-ақ биржалық секторға қауіпсіздікті қамтамасыз ету тұрғысынан қосымша инвестициялық және шығындық міндеттемелер жүктеуге алып келуі ықтимал.

Осы контексте Биржа ЖИ-ке байланысты қауіптерді тұрақты түрде мониторингтен өткізіп отырады. Бұл- ақпараттық қауіпсіздікті, сондай-ақ қолданылатын құпия және жеке деректерді қорғауды қамтамасыз ету мақсатында жүзеге асырылады. Негізгі назар жаңа үлгідегі кибершабуылдар мен алаяқтық операцияларға қарсы іс-қимыл мүмкіндіктерін кеңейтуге бағытталған. IT-командамыз бұл бағытта тұрақты техникалық және ұйымдастырушылық шараларды іске асыруда. Сонымен қатар, қызметкерлерді оқыту бағдарламаларына ЖИ-дің ақпараттық қауіпсіздікке әсеріне қатысты мәселелер енгізілген. Биржа ЖИ саласындағы ұлттық және халықаралық реттеуді бақылау аясында әзірленіп жатқан бастамалар мен регулятивтік талаптарды үнемі қадағалап отырады. Бұл мониторинг ЖИ шешімдерін қолдану мүмкіндіктеріне ықпал ететін факторларды бағалау және биржалық ұйымдарға қойылатын талаптардың қалыптасу барысын ертерек түсіну мақсатында жүргізіледі. Мұндай талаптар ұйымдардың ЖИ-мен байланысты тәуекелдерден қорғалу деңгейін арттыруға бағытталған.

ДЕКАРБОНИЗАЦИЯ ПРОЦЕСІНІҢ БИРЖА ҚЫЗМЕТІНЕ ЫҚПАЛ ЕТУІНЕН ТУЫНДАЙТЫН ЭКОНОМИКАЛЫҚ ТӘУЕКЕЛ

Биржа экономикалық даму үшін аса маңызды болып саналатын, бірақ көміртек сыйымдылығы жоғары ретінде бағаланатын көмір және өзге де тауарлармен сауда-биржалық операцияларға тартылған.

Осыған байланысты, орта және ұзақ мерзімді перспективада Республика Қазақстанның 2060 жылға дейінгі көміртек бейтараптыққа қол жеткізу жөніндегі халықаралық міндеттемелерін ескере отырып, бизнесті декарбонизациялау мен операцияларға қатысты реттеушілік талаптардың қатаюы Биржаға елеулі әсер етуі, сондай-ақ бизнес-модельді қайта қарастыру қажеттілігіне алып келуі мүмкін.

Сонымен қатар, декарбонизация саласындағы талаптардың қатаюы Биржаның негізгі іскер серіктестеріне де таралуы ықтимал, себебі олар сауда инфрақұрылымын пайдаланатын тараптар болып табылады.

Осыны ескере отырып, біз мұндай жағымсыз әсерлерге ұшырау тәуекелін алдын ала азайтуға бағытталған бірқатар шараларды іске асырудамыз.

Атап айтқанда, декарбонизация саласындағы ұлттық реттеуге қатысты жаңа заңнамалық бастамалар мен өзгерістерді тұрақты түрде бақылап, жаңа реттеушілік үрдістерді уақтылы зерделеу және талдау жұмыстарын жүргіземіз. Биржа сауда-биржалық операциялардың тауарлық құрылымын әртараптандыруға ұмтылады, бұл бизнестің көміртекке тәуелді бағыттарға шоғырлануының алдын алуға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, төмен көміртекті даму саласындағы ұзақ мерзімді мүмкіндіктерді, мысалы, көміртек бірліктерімен биржалық сауданы ұйымдастыру бағыттарын пысықтап жатырмыз.

¹

https://reports.weforum.org/docs/WEF_Global_Risks_Report_2025.pdf

САЛЫҚТАРДЫ БАСҚАРУ

Биржа Қазақстан Республикасының салық заңнамасын (барлық қызметіміз бен операцияларымыз шоғырланған юрисдикция ретінде) және Қазақстан Республикасы қатысушы болып табылатын салық салу мәселелері жөніндегі қолданылатын халықаралық келісімдерді бұлжытпай сақтауды қамтамасыз ету жөніндегі міндеттемесін ұстанады.

Біз адал салық төлеуші ретінде беделімізді сақтаймыз және заңсыз салық операцияларына қатыспаймыз. Биржа агрессивті салықты жоспарлау және салық төлеуден жалтару тәжірибесін қолданбайды. Салық салу мақсатында біз мыналарды пайдаланбаймыз:

- Салық салуды болдырмау немесе оңтайландыру, корпоративтік салық шығындарын азайту мақсатында оффшорлық юрисдикциялар (салық баспаналары) және төмен салықтық юрисдикциялар.
- Қазақстан Республикасының уәкілетті салық органдарымен ынтымақтастық орнатпаған салық юрисдикцияларын.
- Коммерциялық мәні жоқ операциялар мен құрылымдарды, салықты оңтайландыру мақсатында.

Корпоративтік салық саясатын бекіту Директорлар кеңесінің құзыретіне жатады. Салық міндеттемелерінің, оның ішінде салық төлемдерінің орындалуын Директорлар кеңесі Биржаның қаржылық көрсеткіштерін кезеңдік бақылау аясында қадағалайды. Есептік кезеңде Қазақстан Республикасының салық заңнамасы талаптарының бұзылу фактілері тіркелген жоқ.

Салық міндеттемелерін орындау бойынша мәліметтер мен ақпарат жыл сайын аудит рәсімінен өтеді және Биржаның аудиттелген қаржылық есептілігінде ашық түрде жарияланады. Біздің салық шығындарымыздың негізгі бөлігі корпоративтік табыс салығымен байланысты.

2024 жылы Биржаның тексерілген жекелеген қаржылық есептілігіне сәйкес табыс салығы бойынша шығыстар 5,59 млн теңгені құрады. «Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп» бойынша есепті кезеңде салық және бюджетке төленетін басқа да төлемдер 98,5 млн теңгені құрады.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ҚҰРЫЛЫМЫ

ТҰРАҚТЫ ДАМУДЫ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ

GRI 2-12, 2-13, 2-23

Маңызды тақырыптар: Корпоративтік басқару сапасы | Тәуекелдерді басқару

Биржаның тұрақты даму саласындағы тәсілі ESG қағидаттары мен БҰҰ-ның Тұрақты даму мақсаттарын бизнестің барлық аспектілеріне жоспарлау мен шешім қабылдау процестерінен бастап операциялық қызмет пен корпоративтік мәдениетке дейін жүйелі түрде интеграциялауды көздейді. Біз барлық мүдделі тараптар үшін құндылық қалыптастыруға, сондай-ақ тұрақты даму саласындағы тәуекелдерді тиімді басқаруға басымдық береміз. Бұл бизнестің ұзақмерзімді болжау мүмкіндігін арттыруға және жалпы орнықтылығын қамтамасыз етуге бағытталған, әсіресе реттеушілік талаптардың күшеюі мен климаттық тәуекелдердің маңыздылығының артуы жағдайында.

Тұрақты даму бағытындағы жалпы басшылықты Биржаның Директорлар кеңесі жүзеге асырады, оған қажетті корпоративтік құжаттарды бекіту, ESG және климатқа қатысты стратегиялық мақсаттардың орындалуын қадағалау кіреді. 2024 жылдан бастап Директорлар кеңесі деңгейінде тәуелсіз директор тұрақты даму мәселелеріне стратегиялық бақылау жүргізуге жауапты.

Әлеуметтік мәселелер, кадрлар және сыйақылар жөніндегі комитет – ESG және орнықты даму мәселелеріне жетекшілік ететін бейінді комитет ретінде Директорлар кеңесінің құрылымында жұмыс істейді. Тәуекелдер жөніндегі комитет тұрақты даму мен климатқа қатысты тәуекелдерді бақылауға, соның ішінде тәуекел-менеджмент жүйесін жетілдіру бойынша ұсыныстар әзірлеу тұрғысынан қатысады. Аудит жөніндегі комитет Биржаның қаржы-шаруашылық қызметін бақылау тиімділігін арттыруға және аудиторлармен тиімді өзара іс-қимылды қамтамасыз етуге жауапты орган.

Операциялық деңгейде тұрақты дамуды басқару Президенттің құзыретінде. Ол Директорлар кеңесінің шешімдерін іске асыруды ұйымдастырады, тұрақты даму саласындағы корпоративтік мақсаттардың орындалуына жауап береді, орнықты даму аспектілеріне байланысты құрылымдық бөлімшелер арасындағы өкілеттіктерді бөледі және олардың қызметін, соның ішінде парниктік газдар шығарындыларын бағалау мен қаржылық емес есептілікті дайындау жұмыстарын бақылауға міндетті. Сондай-ақ Президент ESG және климаттың өзгеруі аспектілерін

БИРЖАНЫҢ ТҰРАҚТЫ ДАМУ САЛАСЫНДАҒЫ НЕГІЗГІ ҚҰЖАТТАРЫ

ESG қағидаттарын өзінің барлық қызметіне біріктіру мақсатында Биржа тұрақты даму саласындағы ішкі құжаттар қолданылады, олардың қатарына мыналар жатады:

- Корпоративтік басқару кодексі.
- Іскерлік этика кодексі.
- Биржа мүшелерінің брокерлік (дилерлік) этика кодексі.
- Жеке деректерді өңдеу және қорғау саласындағы саясат.
- Ақпараттық қауіпсіздік саясаты.
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы әрекет саясаты.
- Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу стандарттары (Биржа мүшелері үшін).

Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мақсатындағы ішкі бақылау қағидалары.

Іскерлік этика кодексі, сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат және жеке деректерді өңдеу және қорғау саясаты Биржаның еншілес ұйымдарына олардың қызметінің ерекшеліктерін ескере отырып енгізуге және орындауға ұсынылған.

Биржа ішкі нормативтік құжаттар жүйесін жетілдіруді, соның ішінде тұрақты даму саласындағы маңызды аспектілер бойынша саясаттарды, регламенттер мен стандарттарды әзірлеу мен өзектендіруді жалғастыру ниетінде.

Биржаның бизнес-процестері мен даму стратегиясына интеграциялау бойынша Директорлар кеңесіне ұсынымдар береді.

Биржа құрылымында Президенттің жетекшілігімен, негізгі басшылар мен қызметкерлердің қатысуымен тұрақты даму жөніндегі жұмыс тобы құрылған. Бұл топ тұрақты даму саласындағы іс-шаралар мен бастамаларды келісе отырып іске асыру және үйлестіру процесін қамтамасыз етеді, соның ішінде Биржаның еншілес компанияларын және сыртқы сарапшыларды тарта отырып. Жұмыс тобы орнықты даму және климат саласындағы жыл сайынғы есепті дайындау процесін тікелей үйлестіреді.

Комплаенс және тәуекелдерді басқару қызметі ESG және климаттық тәуекелдерді айқындау, бағалау, сондай-ақ егер олар елеулі деп танылса, оларды Биржаның тәуекелдерді басқару жүйесіне интеграциялау үдерісін үйлестіреді. Сонымен қатар, бұл қызмет Қазақстан Республикасының заңнамасы мен ESG тәуекелдерін басқару саласындағы реттеуші талаптарды орындауға бағытталған Биржаның қызметін үйлестіреді, оның ішінде Биржаның тиісті құрылымдық бөлімшелерімен (мысалы, ақпараттық қауіпсіздік бөлімімен) өзара іс-қимыл шеңберінде.

Айта кету керек, ESG тәуекелдерін басқару жүйесіне Директорлар кеңесі мен Президент те қатысады, ең алдымен бақылау және мониторинг рәсімдерін жүзеге асыру тұрғысынан.

ІСКЕРЛІК ЭТИКА

GRI 2-16, 2-23, 2-24, 2-25, 2-26, 2-27, 206-1, 415-1

Маңызды тақырыптар: Іскерлік этика, сыбайлас жемқорлыққа және заңсыз әрекетке қарсы іс-қимыл |

Қазақстан заңнамасын және реттеуші органдардың талаптарын сақтау

Биржа өз беделін жоғары бағалайды және іскерлік этиканың жоғары стандарттарын ұстануға ұмтылады. Жауапты бизнес жүргізу қағидатын басшылыққа ала отырып, біз Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының барлық нормаларын сақтаймыз. Өзіміздің ішкі құжаттарымыз негізінде комплаенс жүйесін қалыптастырып, бұзушылықтарды мүлдем төзбеу қағидатын басымдық ететін корпоративтік мәдениетті дамытып келеміз. Корпоративтік қатынастарға қатысушылар арасындағы өзара іс-қимыл сенім мен құрмет қағидаттарына негізделеді.

Іскерлік этика және мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу, ең алдымен, келесі негізгі ішкі құжаттармен реттеледі:

- «Каспий» тауар биржасы» АҚ-ның Іскерлік этика кодексі, ол лауазымы мен жұмыс өтіліне қарамастан, барлық қызметкерлерге қолданылады. Бұл кодекс қызметкерлердің өз лауазымдық міндеттерін орындау немесе Биржаның мүдделерін білдіру барысында сақталуы тиіс. Әрбір қызметкер Кодекспен танысып, оны адал сақтау жөніндегі міндеттемесін жазбаша растауға тиіс.

Кодекс қағидаттары мен талаптары сондай-ақ Биржаның шарттарда көзделген немесе қолданылатын заңнама мен іскерлік тәжірибеден туындайтын жағдайларда контрагенттеріне жеткізушілерге, агенттерге,

2024 ЖЫЛҒЫ БИРЖАНЫҢ ІСКЕРЛІК ЭТИКА ЖҮЙЕСІНІҢ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫ

2024 жылы келесі бұзушылықтар не анықталған, не расталған жоқ:

- «Каспий» тауар биржасы» АҚ-ның Іскерлік этика кодексін Биржа басқару органдарының мүшелері мен қызметкерлерінің тарапынан бұзу фактілері.
- Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын Биржа, басқару органдарының мүшелері және қызметкерлері тарапынан бұзу фактілері.
- Қазақстан Республикасының бәсекелестікті қорғау саласындағы заңнамасын Биржа тарапынан бұзу фактілері.
- Инсайдерлік ақпаратты жариялау және инсайдерлік сауданы болдырмау жөніндегі Қазақстан Республикасының заңнамасын Биржа тарапынан бұзу фактілері.
- Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген КЖ/ТҚҚ/ЖҚҚТҚ саласындағы талаптарды Биржа тарапынан бұзу фактілері.

кеңесшілерге, өкілдерге және өзге де тұлғаларға қолданылады. Кодексті Биржаның еншілес ұйымдарына өз қызметінің ерекшеліктерін ескере отырып қабылдау ұсынылады.

- «Каспий» тауар биржасы» АҚ мүшелерінің брокерлік (дилерлік) этика кодексі, ол мүшелердің қай сауда секциясында қызмет атқаруына қарамастан, Барлық Биржа мүшелері үшін міндетті болып табылады.

Директорлар кеңесі іскерлік этика және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы стратегиялық басқаруды қамтамасыз етеді, сондай-ақ «Каспий» тауар биржасы» АҚ-ның Іскерлік этика кодексі мен осы саладағы өзге де ішкі құжаттарды бекітеді. Президент Биржа ішінде іскерлік этика және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы талаптар мен ережелердің орындалуын бақылауға жауапты. Комплаенс және тәуекелдерді басқару қызметі іскерлік этика және мүдделер қақтығысы мәселелерін қарастырады, іскерлік этика саласындағы бұзушылықтарды анықтайды, құрылымдық бөлімшелердегі бизнес-процестерде сыбайлас жемқорлық белгілері туралы ақпаратты жинайды және қажет болған жағдайда қызметтік тергеп-тексерулерді жүзеге

асырады. Сонымен қатар, бұл құрылым комплаенс және іскерлік этика мәселелері бойынша оқытуды ұйымдастырады.

Біз іскерлік қатынастардан туындайтын немесе олармен негізделген шарттық және өзге де міндеттемелерді қатаң сақтауды негізгі қағидат ретінде басшылыққа аламыз. Біздің басты басымдығымыз клиенттердің жоғары деңгейдегі қанағаттануын қамтамасыз ету және клиентке бағдарланған тәсілді барлық бизнес-процестерге енгізу. Биржа өз қызметтерінің және цифрлық сервистерінің сапасын арттыруға ұмтылады, тиісті стандарттардың талаптарын сақтай отырып, клиенттермен және саудаға қатысушылармен сенімді қарым-қатынас орнатады, қызметкерлерді тұрақты түрде оқытады және оларды сапаны басқару процесіне тартуды қамтамасыз етеді. Саудаға қатысушыларға тәулік бойы (24/7) қызмет көрсетіледі, әрбір брокерлік компаниядан жеке менеджер бекітіледі.

Биржа еркін әрі әділ бәсекелестікті қолдайды және Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұлжытпай сақтайды, адал емес бәсекелестік тәжірибесінен бас тартады, оның ішінде бәсекелестермен қандай да бір ауызша не жазбаша түрде бәсекеге қарсы келісімдер жасауға жол бермейді. Биржа мүшелеріне тауар биржасындағы сауда-саттық барысында тауарлардың бағасын манипуляциялау немесе электрондық сауда алаңындағы бағаларды заңсыз түрде қалыптастыру мақсатында өзге мүшелермен немесе үшінші тұлғалармен алдын ала келісім бойынша мәмілелер жасауға, сондай-ақ аффилиирленген немесе жалған брокерлік компанияларды сауда-саттыққа қатыстыру арқылы адал емес бәсекелестік тәсілдерін қолдануға қатаң тыйым салынады.

Сонымен қатар, Биржа ұжымы бизнес қажеттіліктерін терең түсінуге және Компанияның бәсекелестеріне қарағанда өзекті мәселелерді жедел шешуге ұмтылады, сондай-ақ серіктестерімен бірлесе отырып, мүдделі тараптар үшін ұзақ мерзімді құндылықты арттыру және клиенттердің қажеттіліктерін қанағаттандыру бағытында жұмыс атқарады.

Биржа үшінші тұлғалардың зияткерлік меншік құқықтарына құрметпен қарайды қызмет барысында лицензияланбаған немесе рұқсат етілмеген тауар белгілерін, тіркелмеген патенттерді, авторлық құқықпен қорғалатын материалдарды, рұқсатсыз бағдарламалық

БИРЖА ЖӘНЕ САЯСИ ҚЫЗМЕТ

«Каспий» тауар биржасы» АҚ-ның Іскерлік этика кодексіне сәйкес, Биржа саяси қызметке қатыспайды.

Биржа саяси партияларға, оларға қатысты ұйымдар мен қорларға, сондай-ақ қоғамдық лауазымды тұлғаларға (саяси тұрғыдан маңызды тұлғаларға) қаржылай, соның ішінде демеушілік және қайырымдылық түрінде төлемдер жасамайды.

Осыған сәйкес, 2023 және 2024 жылдары біз тікелей де, жанама түрде де (мысалы, демеушілік арқылы) қандай да бір саяси қызметті немесе оған қатысы бар тұлғалар мен ұйымдарды қаржыландырған жоқпыз. Сондай-ақ, 2023 және 2024 жылдары біз лоббистік ұйымдарды қаржыландыру немесе оларға өзге түрде қолдау көрсету ісін жүзеге асырған жоқпыз.

Сонымен бірге, Биржа қызметкерлердің жеке тұлға ретінде саяси және діни қызметке қатысуына ешқандай шектеу қоймайды.

«ЫСТЫҚ ЖЕЛІ»

ethics@ccx.kz электрондық поштасы арқылы жұмыс істейтін «Ыстық желі» барлық мүдделі тараптарға іскерлік этика нормаларының, сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың бұзылуы, мүдделер қақтығысының болуы немесе өзге де заңсыз не әдепке сай емес әрекеттер туралы, соның ішінде анонимді түрде, Биржаға хабарлауға мүмкіндік береді.

Біз іскерлік этика, адам құқықтарының сақталуы, заңсыз тәжірибелер бойынша көрсетілген көпшілікке қолжетімді «ыстық желі» арқылы келіп түскен барлық өтініштердің құпия түрде тіркелуін және құпиялығын сақтай отырып қаралуын қамтамасыз етуге баса назар аударамыз.

қамтамасыз етуді, сондай-ақ үшінші тұлғалардың қызметтік ақпараты мен коммерциялық құпияларын пайдаланбайды.

Биржада іскерлік этика және бизнесті жауапкершілікпен жүргізуге қатысты нақты және ықтимал бұзушылықтар туралы хабарлау арналары жұмыс істейді. Бұл арналарды басқару үшін Комплаенс және тәуекелдерді басқару қызметі жауап береді.

Қызметкерлер іскерлік этика кодексінің кез келген бұзушылықтары туралы тиісті ақпаратты тікелей басшысына, сенім білдіретін кез келген лауазымды тұлғаға немесе арнайы сенім телефоны арқылы хабарлауға міндетті.

Биржаның өзге де мүдделі тараптары да іскерлік этика саласындағы бұзушылықтар туралы қолданыстағы байланыс арналары, соның ішінде жария сенім желісі арқылы хабарлама жасау мүмкіндігіне ие.

«Каспий» тауар биржасы» өз қызметкерлеріне іскерлік этика кодексінің ықтимал бұзушылықтары туралы адал ниетпен хабарлағаны үшін қандай да бір қысым көрсетуге, қудалауға немесе өзге де теріс салдардың орын алуына жол бермейді. Мұндай қызметкерлердің жұмыстан босатылуына, қудалануына, кемсітушілікке ұшырауына немесе жағдайының нашарлауына ешқашан жол берілмейді. Сонымен қатар, қызметкерлердің іскерлік этика кодексін ашық талқылауына және оны жетілдіруге бағытталған кез келген сындарлы ұсыныстарына оң көзқараспен қараймыз.

Егер мәлімделген ақпарат қызметтік тергеу жүргізуге жеткілікті болса, іскерлік этика саласындағы ықтимал бұзушылықтар туралы барлық хабарламалар байыппен қаралады. Қызметтік тергеулер іскерлік этика ережелерін бұзу туралы мәліметтерді құпия түрде қарау талаптарын сақтай отырып, Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасы мен Биржаның ішкі құжаттарында белгіленген тәртіппен жүргізіледі.

Сонымен қатар, Биржа биржалық сауда-саттыққа қатысушылар мен үшінші тұлғалардың өтініштері негізінде немесе Қазақстан Республикасының биржалық сауда саласындағы заңнамасын, брокерлік (дилерлік) этика кодексін және Биржа мен оның клирингтік ұйымының ішкі құжаттарын өрескел бұзу жағдайларында өз бастамасы бойынша Биржа мүшелеріне қатысты қызметтік тергеу жүргізуге құқылы.

Іскерлік этика кодексінің талаптарын сақтамаған қызметкерлерге Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасы мен Биржаның ішкі құжаттарына сәйкес тәртіптік жауапкершілік қолданылуы мүмкін. Ал сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл және басқа да заң талаптарын бұзу жағдайларында қылмыстық жауапкершілікке дейінгі санкциялар көзделуі мүмкін. Өз кезегінде, брокерлік (дилерлік) этика кодексінің ережелерін бұзу және сыбайлас жемқорлық әрекеттері, сондай-ақ Биржа мүшелерінің тарапынан жіберілетін өзге де бұзушылықтар оларға қатысты айыппұл салу, Биржа аккредитациясын алты айға тоқтату немесе аккредитацияны толық тоқтату тәрізді санкциялардың қолданылуына алып келуі мүмкін.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ЖӘНЕ ЗАҢСЫЗ ӘРЕКЕТКЕ ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ

GRI 2-15, 2-23, 2-25, 2-27, 205-2, 205-3

Маңызды тақырыптар: Іскерлік этика, сыбайлас жемқорлыққа және заңсыз әрекетке қарсы іс-қимыл | Қазақстан заңнамасын және реттеуші органдардың талаптарын сақтау

Биржа кез келген нысандағы және көріністегі сыбайлас жемқорлықты, соның ішінде парақорлықтағы немесе коммерциялық пара алуғағы делдалдықты мүлдем қабылдамайтын нөлдік төзімділік қағидатын ұстанады.

Корпоративтік сыбайлас жемқорлыққа қарсы басқару жүйесі Қазақстан Республикасының заңнамасының талаптарына толық сәйкес келеді. 2024 жылы Биржа қызметкерлерінің қатысуымен сыбайлас жемқорлық құқықбұзушылықтарының расталған фактілері тіркелген жоқ.

Биржада сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы қызметті реттейтін ішкі құжаттар қолданылады, олар тұрақты негізде өзектендіріліп отырады. Ең алдымен бұл – Биржа қызметкерлері үшін міндетті болып табылатын Директорлар кеңесімен бекітілген Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты және Биржа мүшелеріне қолданылатын Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу стандарттары.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты Директорлар кеңесі

бекітеді, сондай-ақ Президенттен Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптарына, сондай-ақ Саясаттың қағидалары мен талаптарына сәйкестікті қамтамасыз ету шараларының нәтижелері туралы ақпарат алып отырады. Биржа Президенті ішкі құжаттар талаптарының сақталуына жалпы бақылауды жүзеге асырады. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы нормалардың сақталуын қамтамасыз етуге жауапты құрылымдық бөлімше ретінде Комплаенс және тәуекелдерді басқару қызметі айқындалған. Бұл қызмет – сыбайлас жемқорлыққа қарсы менеджмент жүйесін қалыптастыру және жұмыс істеуі бойынша ұйымдастырушылық-әдістемелік қамтамасыз етуді, бақылауды, мониторингті жүзеге асырады, оны жетілдіру жөнінде ұсыныстар дайындайды. Сондай-ақ осы бөлімше қызметкерлер мен басқа да мүдделі тараптардан келіп түсетін өтініштерді қабылдайды және қызметтік тергеп-тексерулерді бастамалайды.

Биржаның ішкі құжаттарына сәйкес, сыбайлас жемқорлық әрекеттері ретінде келесі әрекеттер танылады:

- Қаржылық, мүліктік және/немесе өзге де пайда/артықшылық беру немесе уәде ету, соның ішінде пара беру ұсынысы, уәдесі немесе өзі пара беру, қандай да бір шешімді өз пайдасына немесе байланысты тұлғаның пайдасына қабылдауға итермелеу мақсатында;
- Қаржылық, мүліктік және/немесе өзге де пайда/артықшылық алу, алуға келісу, талап ету немесе сұрау, жоғарыда көрсетілген мақсатта;
- Алаяқтық, лауазымдық өкілеттіктерін заңды мүдделерге қайшы келетін мақсаттарда пайдалану, яғни қаржылық, мүліктік немесе өзге де пайда/артықшылық алу мақсатында;
- Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы қолданылатын заңнамасын бұзатын өзге де кез келген әрекеттер.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат іскерлік сыйлықтар мен іскерлік қонақжайлылық белгілеріне қатысты талаптарды да белгілейді. Атап айтқанда, қызметкерлер өзіне бағыныстылық жағдайын тудыруы мүмкін клиенттер мен контрагенттерден іскерлік сыйлықтар мен ерекше назар белгілерін қабылдаудан бас тартуға міндетті.

Қызметкерлер өз қызметінің бағытына тән сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін айқындауға және Комплаенс және тәуекелдерді басқару қызметімен өзара іс-қимыл жасауға міндетті.

Егер қызметкерде сыбайлас жемқорлық құқықбұзушылықтың, мүдделер қақтығысының орын алғаны немесе Биржа көрсететін қызметтердің сыбайлас жемқорлық мақсаттарында пайдаланылуы мүмкін екендігі туралы дәлел немесе негізді күдік болса, ол бұл туралы осы факті белгілі болған сәттен бастап келесі жұмыс күнінен кешіктірмей хабарлауға міндетті. Бұл ретте тиісті бұзушылықтарды сипаттайтын ақпаратты қоса беру қажет. Мұндай жағдайларда хабарлау Комплаенс және тәуекелдерді басқару қызметінің басшысына немесе өзінің тікелей басшысына жүзеге асырылады (егер күдік тікелей басшыға қатысты болса – басқа уәкілетті тұлғаға). Құрылымдық бөлімшелердің басшылары қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық құқықбұзушылықтар туралы дәлелдер мен негізді күдіктерді хабарлау құқығын жүзеге асыруына кедергі келтіргені, сондай-ақ олар жасаған өтініштерге байланысты қандай да бір тәртіптік немесе өзге де ықпал ету шараларын қолданғаны үшін жауапты болады.

Басқа мүдделі тараптарға, оның ішінде анонимді түрде, қолжетімді байланыс арналары және қолданыстағы ethics@csx.kz электрондық мекенжайы арқылы сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің және сыбайлас жемқорлық құқықбұзушылықтарға қатысты күдіктердің бар екені туралы хабарлауға мүмкіндік беріледі.

Сыбайлас жемқорлық құқықбұзушылығы немесе оны жасауға алғышарттар анықталған жағдайда, Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіпке сәйкес объективті қызметтік тергеп-тексерулер жүргізіледі. Қызметтік тергеп-тексеру нәтижесінде құқыққа қарсы әрекеттер расталған жағдайда, заңдық негіздер болғанда, Биржа аталған заңсыз әрекеттерге қатысы бар қызметкерлерге қатысты тәртіптік жауапкершілік шараларын қолдану туралы шешім қабылдауға құқылы. Біз бұл туралы құқық қорғау және өзге де мемлекеттік органдарды хабардар ету міндеттемесін қабылдадық. Аталған органдар Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес бұзушыға қатысты әкімшілік немесе қылмыстық жауапкершілік шараларын қолдана алады.

Сонымен қатар, Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы корпоративтік ішкі құжаттарды бұзбай, сыбайлас жемқорлық әрекеттеріне қатысудан бас тартқан қызметкерлер ешқандай

жауапкершілікке тартылмайтынына кепілдік береміз, тіпті мұндай бас тарту салдарынан Биржа коммерциялық немесе бәсекелік артықшылықтарды жоғалтқан немесе шығынға ұшыраған жағдайларда да.

Биржа басқару органдарының мүшелері мен қызметкерлерін сыбайлас жемқорлыққа қарсы корпоративтік саясатпен және рәсімдермен таныстыруды қамтамасыз етеді. Жұмысқа орналасу кезінде жаңа қызметкерлер Комплаенс және тәуекелдерді басқару қызметі арқылы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатпен танысады және оны сақтау туралы жеке міндеттеме береді. Биржаның қызметкері болып табылмайтын Директорлар кеңесінің мүшелері сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл процесін реттейтін ішкі құжаттарды қарау және бекіту барысында онымен таныстырылады. Қызметкерлер үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы оқыту ұйымдастырылады. Есептік жылдың соңына қарай Барлық қызметкерлер сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласында оқытудан өтті.

Біз басқару органдарының мүшелері мен қызметкерлері қызметтік міндеттерін орындау барысында Биржа мен оның акционерлерінің мүдделерін өз жеке мүдделерінен жоғары қоюы тиіс деп күтеміз. Бұл ретте мүдделер қақтығысы – сыбайлас жемқорлық мінез-құлқының бір факторы ретінде қарастырылады.

Осыны ескере отырып, Директорлар кеңесінің мүшелері мен қызметкерлері өз қызметтік міндеттерін орындау кезінде:

- Мүдделер қақтығысына әкеп соғатын жағдайларға жол бермеуге, ал шешім қабылдау кезінде адалдықпен және парасаттылықпен тек Биржаның мүдделерін басшылыққа алуға;
- Қызметтік жағдайын, сондай-ақ қолжетімді ақпаратты жеке немесе байланысты тұлғалардың мүддесінде пайдаланбауға;
- Мүдделер қақтығысы туралы уақтылы хабарлауға, сондай-ақ жұмысқа орналасу кезінде немесе жаңа лауазымға тағайындалу кезінде осындай қақтығыс туындауы мүмкін жеке жағдайлар туралы ақпаратты ашуға міндетті.

Биржа корпоративтік және қызметкер мүдделерінің теңгерімін сақтау, әрбір мүдделер қақтығысы жағдайына жеке қарау қағидаттарын ұстанады және адал қызметкерлерді қудалаудан қорғайды. Директорлар кеңесі корпоративтік қақтығыстардың алдын алу, анықтау және

реттеу процесіне тартылған.

Егер қызметкер өзіне немесе тікелей бағыныштысына қатысты мүдделер қақтығысының алдын алу немесе реттеу бойынша шаралар қабылдаса, не осындай қақтығыстың пайда болуы (пайда болу мүмкіндігі) туралы уақтылы хабарламаса, онда оған тәртіптік жаза қолданылуы мүмкін.

ЗАҢСЫЗ ҚАРЖЫЛЫҚ ОПЕРАЦИЯЛАРҒА ҚАРСЫ КӨРСЕТУ

Биржа Қазақстан Республикасында қолданыстағы кірістерді заңсыз жолмен заңдастыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнаманы мүлтіксіз сақтауға ұмтылады.

Қылмыстық қаржылық қызметке тиімді қарсы тұру мақсатында біз КЖ/ТҚҚ/ЖҚҚТҚ бойынша ішкі бақылау жүйесінің жұмыс істеуін қамтамасыз етеміз.

Бұл жүйе Биржада қолданыстағы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға, терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы іс-қимылға бағытталған ішкі бақылау қағидаларымен реттеледі. Аталған қағидалардың талаптарының сақталуын Биржаның барлық құрылымдық бөлімшелері қамтамасыз етеді.

КЖ/ТҚҚ/ЖҚҚТҚ саласындағы уәкілетті қызметкер болып Биржа Вице-президенті белгіленген. Мұндай уәкілетті қызметкердің функциялары ішкі аудит қызметінің, сондай-ақ Биржаның операциялық (ағымдағы) қызметін жүзеге асыратын бөлімшелердің функцияларымен қатар атқарылмайды.

Биржаға және оның брокерлер мен дилерлер қатарындағы мүшелеріне террористік қызметке қатысы бар тұлғалар тізімінде, сондай-ақ жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландырумен, терроризм мен экстремизмді қаржыландырумен байланысты ұйымдар мен тұлғалар тізімінде көрсетілген қарсы тараптармен және олардың бенефициарлық меншік иелерімен, сондай-ақ БҰҰ Қауіпсіздік Кеңесінің қарарларына сәйкес халықаралық санкцияларға ұшыраған тұлғалармен өзара әрекеттесуге тыйым салынады.

Биржа ешқандай жағдайда алаяқтық қызметке қатыспайды және

клиенттерге немесе өзге тұлғаларға мұндай әрекеттерді жүзеге асыруда көмек көрсетпейді.

Биржа барлық құжаттар мен деректерді, оның ішінде бір жолғы операциялар бойынша, сондай-ақ клиент пен бенефициарлық меншік иесін тиісті тексеру нәтижесінде алынған ақпаратты, соның ішінде клиент пен бенефициарлық меншік иесінің досьесін және онымен хат алмасуды, клиентпен немесе бенефициарлық меншік иесімен іскерлік қатынастар тоқтатылған күннен немесе бір жолғы мәміле жасалған күннен бастап кемінде 5 жыл бойы сақтауды қамтамасыз етеді.

Егер қарсы тараппен өзара әрекеттесу кезінде Биржа қызметкерінде ақшаны жылыстату немесе өзге де КЖ/ТҚҚ/ЖҚҚТҚ тәуекелдеріне байланысты қандай да бір күдік туындаса, ол бұл туралы тікелей басшысына хабарлауға міндетті. Мұндай ақпарат кейіннен уәкілетті мемлекеттік органға қаржылық мониторинг жүргізетін және КЖ/ТҚҚ/ЖҚҚТҚ шеңберінде тиісті шаралар қабылдайтын органға беріледі.

КЖ/ТҚҚ/ЖҚҚТҚ мақсатында Биржа автоматтандырылған ақпараттық жүйелер мен бағдарламалық қамтамасыз етуді қолданады, оның ішінде Қаржылық мониторинг агенттігімен тікелей ақпарат алмасуды жүзеге асыру үшін.

Биржа қызметкерлерін Қазақстан Республикасының КЖ/ТҚҚ/ЖҚҚТҚ заңнамасы мен ішкі корпоративтік құжаттарының талаптарын орындауға қажетті білім мен дағдыларды қалыптастыру мақсатында жыл сайын міндетті оқыту жүргізіледі. Сондай-ақ, жаңа қызметкерлерді осы талаптармен таныстыру үшін бастапқы нұсқама өткізіледі.

КЖ/ТҚҚ АЯСЫНДАҒЫ НЕГІЗГІ РӘСІМДЕР

Биржа клиенттерді (қарсы тараптарды) тиісті тексеруден өткізу және қаржылық мониторингке жататын операцияларды анықтау бойынша міндетті рәсімдерді әзірледі.

КЖ/ТҚҚ/ЖҚҚТҚ аясында, атап айтқанда, келесі рәсімдер енгізілген:

- Клиенттерді (олардың өкілдерін) және бенефициарлық меншік иелерін сәйкестендіру, тексеру және тұрақты түрде мониторинг жүргізу, оның ішінде Биржамен іскерлік қатынастарды қашықтан орнату кезінде цифрлық және электрондық жүйелер арқылы оларды сәйкестендіру және тексеру.
- Клиенттерді КЖ/ТҚҚ/ЖҚҚТҚ тәуекел дәрежесіне сәйкес жіктеу.
- Клиенттерді (олардың өкілдерін), қарсы тараптарды және бенефициарлық меншік иелерін террористік қызметке қатысы бар тұлғалар тізімі, жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландырумен, терроризм мен экстремизмді қаржыландырумен байланысты ұйымдар мен тұлғалар тізімі, сондай-ақ санкциялық тізімдер бойынша тексеру.
- Клиенттер мен бенефициарлық меншік иелерінің мемлекеттік лауазымды тұлға (саяси тұрғыдан маңызды тұлға), оның зайыбы/жұбайы және жақын туыстары болып табылатындығын тексеру.
- Мемлекеттік лауазымды тұлғалар, олардың зайыбы/жұбайы және жақын туыстары болып табылатын клиенттердің, сондай-ақ осы тұлғалар бенефициарлық меншік иесі болып табылатын клиенттердің қаржылық операцияларын күшейтілген тұрақты мониторингтеу.
- Клиенттердің операцияларын тұрақты бақылау және зерттеу, ерекше назар аудара отырып күрделі, әдеттен тыс ірі және өзге де ерекше операцияларды зерделеу.

АДАМ ҚҰҚЫҚТАРЫ

GRI 406-1

Маңызды тақырыптар: Адам құқықтары | Искерлік этика, сыбайлас жемқорлыққа және заңсыз әрекетке қарсы іс-қимыл | Қазақстан заңнамасын және реттеуші органдардың талаптарын сақтау | Персоналды басқару

Адам құқықтарын сақтау Биржаның тұрақты дамуын қамтамасыз ету және жауапты бизнес жүргізу қағидаттарын сақтау барысындағы негізгі құндылығы болып табылады. Біз өз қызметімізге байланысты әр адам құқығын құрметтеу қағидаттарын ұстанамыз.

БҰҰ Жаһандық шартының қатысушысы ретінде Биржа Қазақстан Республикасының заңнамасына, Біріккен Ұлттар Ұйымының 1948 жылғы 10 желтоқсандағы Адам құқықтарының жалпыға бірдей декларациясында, Біріккен Ұлттар Ұйымының 2000 жылғы 26 шілдедегі Жаһандық шартында, Әлеуметтік және Еуропалық Конвенцияның Халықаралық Шартында бекітілген халықаралық нормалар мен қағидаттарға сәйкес адам құқықтарын сақтауға міндеттенеді. 1966 жылғы 16 маусымдағы Халықаралық еңбек ұйымының 1998 жылғы 18 маусымдағы Еңбектегі негізгі принциптер мен құқықтар туралы декларациясы және 2011 жылғы 16 маусымдағы Бизнес пен адам құқықтары жөніндегі жетекші қағидаттар.

Биржада адам құқықтары, тең мүмкіндіктер, кез келген кемсітушілік түрлеріне қарсы әрекет ету саласындағы корпоративтік талаптар мен міндеттемелерді реттейтін Искерлік этика кодексі қолданылады.

Адам құқықтарын сақтау мәселелеріне қатысты бақылауды Директорлар кеңесі қамтамасыз етеді. Операциялық деңгейде жауапты құрылымдық бөлім – Комплаенс және тәуекелдерді басқару қызметі.

Адам құқықтарының бұзылуы Биржаның беделіне, клиенттер мен қызметкерлер сенімінің жоғалуына, сот істері мен мемлекеттік органдардың санкцияларына әкелуі мүмкін және жол берілмейді деп есептейміз.

2024 жылы Биржа тарапынан адам құқықтарын бұзу немесе қызметкерлер мен клиенттерді кемсіту фактілері расталған жоқ.

«Каспий» тауар биржасы» қызметкерлерге, клиенттерге, контрагенттерге қатысты жынысы, ұлты мен діні, әлеуметтік жағдайы, жасы, мүгедектігі және басқа да ерекше белгілері сияқты кез келген жеке

белгілер бойынша кемсітуге, сондай-ақ адам қадір-қасиетін қорлайтын кез келген әрекеттерге тыйым салады.

Қызметкерлер ешқандай жағдайда физикалық, ауызша, жыныстық немесе психологиялық қысымға, қудалауға, қорқытуға, қатігездікке немесе басшылық пен әріптестер тарапынан қауіп төндіруге ұшырамауы тиіс.

Олар басқа мәдениеттерге, пікірлерге және өмір салттарына құрметпен қарауға, және өз мінез-құлқы мен қарым-қатынас стилі басқаларға қалай әсер ететінін ескеруге міндетті. Жұмыс орнында қорқыту, дұшпандық, қорлау немесе адам қадір-қасиетін қорлайтын атмосфера туғызуға немесе оған төзуге жол берілмейді.

«Каспий» тауар биржасы» Қазақстан Республикасының ең төменгі еңбек жасы туралы заңнамасын сақтайды, бала еңбегін, заманауи құлдықтың кез келген түрін, мәжбүрлі немесе еріксіз еңбекті пайдаланбайды. Биржа қызметкерлердің кәсіподақтар құру және оларға мүше болу, ұжымдық келіссөздер жүргізу және заңды еңбек қызметіне кедергісіз қатысу құқығын қолдайды. Қызметкерлермен Ұжымдық шарт жасалған.

Біз Биржа мүшелері мен тауар, қызмет ұсынатын серіктестерімізден адам құқықтарын сақтауды және осы талаптарды өз жеткізу тізбектеріне ілгерілетуді күтеміз. Оларда адам құқықтарына қатысты айқын корпоративтік ұстанымның болуы құпталады. Сонымен қатар, Биржа олардың адам құқықтарын сақтауына, дискриминацияны болдырмауына, бала және мәжбүрлі еңбекті пайдаланбауына қатысты ақпарат сұрауға құқылы.

2024 жылы БҰҰ-ның Адам құқықтары бойынша жетекші қағидаттарының ұсыныстарын ескере отырып, адам құқықтарын сақтау саласындағы тиісті зерделеу рәсімдері жетілдірілді.

Атап айтқанда, адам құқықтары саласындағы тәуекелдерге алғашқы рет бағалау жүргізілді және ол енді үш жылда бір рет қайталанады. Бағалау келесі кезеңдер негізінде жүзеге асырылды:

- Биржа қызметіне қатысты адам құқықтарының өзекті аспектілерін анықтау: салалық талдаулар, операция жүргізілетін географиялардағы тәуекелдер және қаржы-сауда секторының ерекшеліктері;

- Тәуекелдердің маңыздылығы мен ықтималдығын бағалау, маңызды тәуекелдерді бөліп көрсету, бар тетіктердің тиімділігін талдау.

Бағалау қорытындысы бойынша, Биржаның тікелей қызметі аясында адам құқықтарына қатысты бала еңбегі, мәжбүрлі еңбек, еңбек қатынастарындағы кемсітушілік, гендерлік теңдік, ұжымдық келіссөздер бостандығы салаларында айтарлықтай тәуекелдер жоқ деп танылды. Сонымен қатар, екінші деңгейлі тәуекелдерді барынша азайтуға бағытталған шаралар мен рәсімдер алдын ала әзірленген.

Адам құқықтарының бұзылуы немесе кез келген кемсітушілік туралы хабарлауға болады: ethics@csx.kz. Хабар түскен жағдайда Биржа объективті және бейтарап қызметтік тергеу жүргізеді, өтініш берушінің құпиялылығы қорғалады. Қажет болған жағдайда түзету шаралары қабылданады. Адам құқықтары мен кемсітушіліксіз жұмыс қағидаттарын бұзған қызметкерлерге, заңды негіз болған жағдайда, тәртіптік шаралар қолданылуы мүмкін.

АҚПАРАТТЫҚ ҚАУІПСІЗДІК

GRI 2-23, 418-1

Маңызды тақырыптар: Ақпараттық қауіпсіздік

Біздің қызметіміздің ерекшелігіне байланысты ақпараттық қауіпсіздік Биржаның тұрақты жұмыс істеуін, клиенттерімізге қызметтер мен өнімдерді болжамды, үздіксіз және қауіпсіз түрде ұсынуын қамтамасыз етудің негізгі факторларының бірі болып табылады, әсіресе бизнес-процестердің белсенді цифрлануы жағдайында.

Ақпараттық қауіпсіздік саласындағы негізгі ішкі құжат ақпараттық қауіпсіздік саясаты болып табылады, ол Биржаның барлық қызметкерлеріне және еншілес компанияларына қолданылады. Сонымен қатар, ақпараттық қауіпсіздік саласындағы ішкі аудитті жүргізу қағидалары, ақпараттық қауіпсіздік тәуекелдерін талдау мен бағалау әдістемесі және ақпараттық қауіпсіздікті басқаруға қатысты басқа да бірқатар ішкі құжаттар қолданылады.

Ақпараттық қауіпсіздік саясаты Биржа қолданатын және өңдейтін ақпараттың тұтастығын қорғауға, сыни ақпараттық активтердің құпиялылығын сақтауға, Биржаның негізгі бизнес-процестерінің үздіксіздігін қамтамасыз етуге қатысты міндеттемелерді қарастырады. Бұл саясат сондай-ақ, ақпараттық қауіпсіздік жүйесін үздіксіз жетілдіру қағидасын бекітеді, ол ұйымдық және технологиялық шешімдердің сабақтастығы негізінде жүзеге асырылады, сондай-ақ ақпараттық активтерді жан-жақты және тұрақты түрде талдау мен мониторинг жүргізу арқылы осал тұстарды уақтылы әрі тиімді анықтауды қамтамасыз етеді.

Ақпараттық қауіпсіздік саласында стратегиялық бақылауды Директорлар кеңесі жүзеге асырады. Директорлар кеңесі жанындағы тәуекелдер жөніндегі комитетке ақпараттық қауіпсіздік пен оған қатысты тәуекелдер жөніндегі функциялар делегатталған, өйткені бұл бағыт Биржа қызметі үшін маңызды болып табылады.

Биржа Президенті ақпараттық қауіпсіздік жүйесі мен осы салада жүзеге асырылатын шаралардың тиімділігіне тікелей бақылау жүргізеді. Ақпараттық технологиялар бөлімі ақпараттық қауіпсіздік

саласындағы жауапты құрылымдық бөлімше болып табылады. Оның негізгі функцияларына ақпараттық қауіпсіздік қауіптерін анықтау мен талдау, деректерді қорғау режимін айқындау, ақпаратты қорғау құралдары мен жүйелерін енгізу және олардың жұмысын бақылау, сондай-ақ ақпарат құпиялылығын сақтау режимін қадағалау кіреді.

Қолданыстағы Ақпараттық қауіпсіздік саясатының талаптарына сәйкес, ақпараттық қауіпсіздік саласында құрылымдық бөлімшелер мен жекелеген қызметкерлердің функциялары мен міндеттері нақты айқындалған. Бұл ұйымдық құрылымдағы анық еместіктің алдын алуға және қабылданатын қорғау шараларының тиімділігін төмендетпеуге мүмкіндік береді. Әрбір қызметкер ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге жеке жауапты.

Биржа ақпараттық қауіпсіздік саласындағы кез келген қауіптерге немесе іске асқан инциденттерге, оның ішінде құпия ақпараттың таралуына жедел әрекет етуге және жүйелерін тұрақты жетілдіруге ұмтылады. Атап айтқанда, жауапты құрылымдық бөлімше ақпараттық қауіпсіздік жүйесінің, сондай-ақ Биржаның ақпараттық жүйелері, желілік инфрақұрылымы мен бағдарламалық қамтамасыз етуінің осал тұстарын тұрақты түрде талдайды.

IT-жүйелерді қалпына келтіруді қоса алғанда, активтердің жұмысын үздіксіз қамтамасыз ету және қалпына келтіру жөніндегі іс-шаралар жоспары әзірленіп, бекітілген. Бұл жоспар жылына кемінде бір рет сынақтан өткізіледі. Киберқауіптер мен ақпараттық қауіпсіздік саласындағы инциденттерге ден қою сценарийлері енгізілген. Анықталған барлық бұзушылықтар бойынша Биржа тиісті шараларды жоспарлау және іске асыру тәртібіне сәйкес тексерулер жүргізеді. Тексеру барысында жауапты қызметкерлер бұзушылықтардың себептерін мұқият талдайды және мұндай жағдайлардың алдын алу мақсатында техникалық және тәртіптік шаралар қабылдайды.

Ақпараттық қауіпсіздік жүйесінің тиімділігі мен сенімділігін арттыру мақсатында жыл сайын ішкі аудиттің жылдық жоспары аясында ақпараттық қауіпсіздік саласында ішкі аудит жүргізіледі, оның нәтижелері туралы Директорлар кеңесі мен Биржа Президенті хабардар етіледі. Қажет болған жағдайда жоспардан тыс ішкі аудит жүргізіледі.

Қазақстан Республикасында қолданыстағы реттеуші талаптарға

БИРЖАНЫҢ 2024 ЖЫЛҒЫ АҚПАРАТТЫҚ ҚАУІПСІЗДІК ЖҮЙЕСІНІҢ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫ

2024 жылы ақпараттық қауіпсіздік саласында деректердің сыртқа шығуы, ішкі желілерге, қосымшаларға, құрылғыларға, қорғалған жүйелер мен деректерге рұқсатсыз қол жеткізу, құпия ақпаратқа қолжетімділік алу мақсатында зиянды қосымшалардың қауіпсіздік тетіктерін айналып өтуі сияқты елеулі және расталған бұзушылықтар тіркелген жоқ.

Клиенттер мен Биржа қызметкерлері ақпараттық қауіпсіздік саласындағы оқиғалардан зардап шеккен жоқ, сонымен қатар көрсетілген мүдделі тараптар арасынан деректердің құпиялылығының бұзылуына байланысты негізделген шағымдар түскен жоқ.

2024 жылы ақпараттық қауіпсіздік тәуекелдерінің іске асырылуы салдарынан сауда-саттықтың тоқтатылуына алып келген расталған жағдайлар тіркелмеді. Соның нәтижесінде есепті кезеңде Биржаның ақпараттық қауіпсіздік және киберқауіпсіздік жүйесінің жұмысының ақауларының салдарынан қаржылық шығындары болған жоқ.

сәйкес, Компанияның ақпараттық жүйелері ақпараттандырудың аса маңызды объектілерінің тізбесіне енгізілген. Осыған байланысты Биржаға қатысты ақпараттық қауіпсіздік саласында жыл сайынғы сыртқы аудиттің міндетті түрде жүргізілуі көзделген. Есепті кезеңде ақпараттық қауіпсіздік саласындағы сыртқы аудит нәтижелері бойынша жүйелер мен рәсімдерде сыни мәселелер мен осал тұстар анықталған жоқ.

Қолданыстағы ішкі құжаттардың ережелеріне сәйкес, Биржа құпия және маңызды жария етілмеген (инсайдерлік) ақпаратты қорғауды қамтамасыз етеді, оның ішінде мұндай ақпаратқа қолжетімділікті шектеу, оны таратуға, жария етуге немесе пайдалануға тыйым салу талаптарын көрсету арқылы. Бұл талаптар қызметкерлермен жасалатын еңбек шарттарында, контрагенттермен жасалатын азаматтық-құқықтық

және шаруашылық шарттарда, құпиялылық туралы келісімдерде және басқа да тәсілдер арқылы бекітіледі.

Жұмысқа орналасу кезінде қызметкерлер еңбек шартын жасасады, онда ақпараттық қауіпсіздік талаптарын сақтау жөніндегі олардың жауапкершілігі де қарастырылған. Қызметкерлер міндетті түрде ақпараттық қауіпсіздік саласындағы ішкі құжаттардың талаптарымен, ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағидалары мен нұсқаулықтарымен танысып, олармен танысқаны туралы қолхатқа қол қояды. Бұл қызметкерлердің хабардар болуын арттыру, оқиғаларға ден қою және олардың алдын алу рәсімдері туралы ақпарат беру мақсатында жүзеге асырылады.

Биржаның ақпаратты өңдеу құралдарын пайдаланатын немесе ақпараттық жүйелеріне қолжетімділігі бар жеткізушілердің, мердігер ұйымдардың және өзге де сыртқы ұйымдардың қызметкерлері мен өкілдері Биржаның ақпараттық қауіпсіздік талаптарына сәйкестік туралы келісімге қол қоюға міндетті. Олармен жасалатын шарттарға ақпараттық қауіпсіздік талаптарын сақтау жөніндегі шарттар енгізіледі. Қызметкерлер, ең алдымен ақпараттық қауіпсіздікке жауапты бөлімшенің персоналы ақпараттық қауіпсіздік мәселелері бойынша тұрақты оқудан өтеді. Барлық қызметкерлер салалық нұсқаулықтарға қатысады және ақпараттық қауіпсіздіктің басым аспектілері бойынша түрлі ақпараттық материалдармен жүйелі түрде танысып отырады. Бұл материалдар Биржаның ішкі коммуникация арналары арқылы таратылады.

«Каспий» тауар биржасы» АҚ-ның ішкі құжаттарымен қызметкерлерге ақпараттық қауіпсіздікке қатысты анықталған барлық бұзушылықтар, оқиғалар және күмәнді белсенділіктер туралы жауапты бөлімшені хабардар ету міндеті жүктелген. Қызметкерлер бұл тұрғыда деректер қауіпсіздігіне төнетін әлеуетті қатерлерге уақтылы ден қою және проблемалардың ушығуына жол бермеу мақсатында нақты белгіленген эскалация рәсімін сақтайды.

Атап айтқанда, осыған орай Биржада ақпараттық қауіпсіздік инциденттеріне және штаттан тыс жағдайларға ден қою тәртібі туралы пайдаланушыларға арналған Нұсқаулық бекітілген. Құпия ақпаратты рұқсатсыз алудан қорғау жүйесінің осал тұстарын анықтап, адал ниетпен хабарлаған қызметкерлерді көтермелеу шараларын қолдану

БИРЖАНЫҢ АҚПАРАТТЫҚ ҚАУІПСІЗДІК ЖҮЙЕСІН СЫРТҚЫ АТТЕСТАТЦИЯСЫ

Биржаның ақпараттық қауіпсіздікті басқару жүйесі ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылымның аса маңызды объектілеріне жатқызылады және Қазақстан Республикасының Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрінің 2023 жылғы 30 Маусымдағы бұйрығының талаптарына сәйкес келеді.

Осыған байланысты, Биржа ақпараттық қауіпсіздік саласындағы келесі стандарттарда белгіленген талаптардың сақталуы бойынша сыртқы аттестаттаудан өтті:

- ҚР СТ ISO/IEC 27001 – бұл стандарт ұйым ортасын ескере отырып, ақпараттық қауіпсіздікті басқару жүйесін құру, енгізу, жұмыс жағдайында ұстап тұру және үнемі жетілдіру талаптарын белгілейді.
- ҚР СТ ISO/IEC 27002 – бұл стандарт ақпараттық қауіпсіздікті басқару құралдарына және оларды енгізу жөніндегі нұсқаулықтарға қатысты.

көзделген.

Кез келген мүдделі тарап қолжетімді байланыс арналары арқылы, оның ішінде жұмыс істеп тұрған сенім желісі арқылы, Биржаға ақпараттық қауіпсіздік жүйесі жұмысының бұзылуы фактілері туралы, соның ішінде құпия немесе маңызды жарияланбаған (инсайдерлік) ақпаратты заңсыз тарату, жария ету немесе пайдалану туралы хабарлай алады.

Нақты бір жағдайға байланысты, бұзушылыққа жол берген Биржа қызметкерлері Қазақстан Республикасының заңнамасы мен Биржаның ішкі құжаттарымен белгіленген тәртіпте тәртіптік, әкімшілік, қылмыстық жауапкершілікке тартылуы мүмкін.

Биржа мен оның еншілес компанияларының қызметкерлері IT трансформация, ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету мәселелері бойынша түрлі форумдарға, семинарларға және конференцияларға тұрақты түрде қатысады және осы саладағы өзгермелі үрдістер мен талаптарға сәйкес мамандардың біліктілігін арттыруды қамтамасыз етеді.

ДЕРБЕС ДЕРЕКТЕРДІ ҚОРҒАУ

GRI 2-23, 418-1

Существенные темы: Защита персональных данных | Информационная безопасность | Права человека

«Каспий» тауар биржасы» АҚ дербес деректерді қорғау мен олардың субъектілерінің, соның ішінде клиенттер мен қызметкерлердің, ақпараттық құпиялылығын қамтамасыз етеді.

Осы саладағы қызметті тиісті түрде реттеу мақсатында Директорлар кеңесімен іскерлік этика кодексіне қосымша ретінде «Каспий» тауар биржасы» АҚ-ның дербес деректерді өңдеу және қорғау саласындағы саясаты бекітілді. Бұл саясат жария болып табылады және дербес деректер субъектілері мен мүдделі тараптар оған Биржаның ресми сайтында таныса алады.

Аталған Саясат Биржаның барлық қызметкерлеріне, оның ішінде еңбек шарты бойынша жұмыс істейтіндерге және келісімшарт негізінде жұмыс істейтіндерге, сондай-ақ Биржаның барлық құрылымдық бөлімшелеріне қолданылады. Саясат ережелері, сондай-ақ, қажет болған жағдайда дербес деректерді өңдеу процесіне қатысатын немесе шарттар, келісімдер, тапсырмалар негізінде деректерді алған кезде Биржа мүшелері, жеткізушілер мен басқа тұлғалар үшін міндетті болып табылады.

Дербес деректерді басқару және қорғау саласындағы жауапты құрылымдық бөлімше Ақпараттық технологиялар бөлімі болып табылады. Оның негізгі функцияларына корпоративтік деңгейде Саясат талаптарының сақталуын қамтамасыз ету, дербес деректерді қорғау деңгейін қамтамасыз ету, дербес деректерге рұқсатсыз қол жеткізу немесе оларды құқығы жоқ тұлғаларға беруді болдырмау, сондай-ақ мұндай қол жеткізу фактілерін уақтылы анықтау шараларын жүзеге асыру жатады.

2024 жылы Қазақстан Республикасының дербес деректер саласындағы заңнамасын, оның ішінде дербес деректер құпиялылығын бұзу және оларды үшінші тұлғаларға заңсыз беру фактілеріне қатысты бұзу жағдайлары тіркелген жоқ. Дербес деректерді басқару жүйесіне

ДЕРБЕС ДЕРЕКТЕРДІ ӨҢДЕУ ЖӘНЕ ҚОРҒАУ САЛАСЫНДАҒЫ САЯСАТТА БЕКІТІЛГЕН ДЕРБЕС ДЕРЕК СУБЪЕКТІСІНІҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ

Жеке дерек субъектісінің өз жеке деректеріне қатысты нақты тұжырымдалған құқықтары бар, оған мыналарға қол жеткізу құқығы кіреді:

- Биржа тарапынан дербес деректердің өңделу фактісін растау;
- дербес деректерді өңдеудің құқықтық негіздері мен мақсаттары;
- дербес деректерді өңдеудің мақсаттары және Биржа қолданатын тәсілдер;
- Биржаның атауы және орналасқан жері, сондай-ақ дербес деректерге қол жеткізетін әлде Қазақстан Республикасының заңнамасына немесе Биржамен жасалған шартқа сәйкес ашылуы мүмкін тұлғалар туралы мәліметтер (оператор қызметкерлерінен басқа);
- тиісті дербес дерек субъектісіне қатысты өңделетін жеке деректер, олардың алыну көзі, егер мұндай деректерді ұсынудың өзге тәртібі Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделмесе;
- дербес деректерді өңдеу мерзімдері, оның ішінде оларды сақтау мерзімдері;
- деректердің жүзеге асырылған немесе жоспарланған трансшекаралық берілуі туралы ақпарат;
- егер деректерді өңдеу өзге адамға тапсырылған немесе тапсырылатын болса, онда деректерді Биржа атынан өңдейтін тұлғаның атауы не тегі, аты, әкесінің аты және мекенжайы.

қатысты ішкі аудит жүйелі түрде өткізіледі.

Биржа дербес деректерді заңды мақсаттарда және өзінің қызметі үшін қажетті көлемде жинайды, пайдаланады және сақтайды. Деректер құпиялылығын қамтамасыз ету мақсатында корпоративтік ақпараттық жүйелерде дербес деректермен жасалған барлық әрекеттер тіркеліп отырады.

Дербес деректерді өңдеу тек дербес дерек субъектісінің деректерін өңдеуге берген келісімі негізінде жүзеге асырылады, егер Қазақстан Республикасының заңнамасында өзгеше көзделмесе.

Сондай-ақ, дербес дерек субъектілері, соның ішінде Биржа клиенттері, егер бұл Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмесе немесе Биржа алдындағы орындалмаған міндеттеме болмаса, өз келісімін кері қайтарып, дербес деректерін жинауға және өңдеуге рұқсат беруден бас тарта алады. Дерек субъектілері өз деректерін өзгертуге немесе толықтыруға, егер бұл құжаттармен расталса, талап ете алады. Биржа дербес дерек субъектісінің келісімінсіз үшінші тұлғаларға дербес деректерді ашпайды және таратпайды, егер бұл Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес міндетті болмаса.

Субъектілер деректерінің толық емес, ескірген, дәл емес, заңсыз алынған немесе өңдеудің мәлімделген мақсатына сәйкес келмейтін жағдайында оларды нақтылауды, бұғаттауды немесе жоюды талап етуге құқылы.

Клиенттердің, контрагенттердің, әріптестердің және басқа тұлғалардың дербес деректеріне қол жеткізе алатын қызметкерлер Қазақстан Республикасының заңнамасы мен Биржаның жинау, пайдалану және ашуға қатысты талаптарын сақтай отырып, олардың құпиялылығын қамтамасыз етуге міндетті.

Биржаның қызметкерлері мен дербес деректерді өңдеу мен қорғауды реттейтін талаптарды бұзуға кінәлі өзге де тұлғалар Қазақстан Республикасының заңнамасына, ішкі құжаттарына және Биржа операторы ретінде бекіткен келісімдерге сәйкес материалдық, тәртіптік, әкімшілік немесе өзге де жауапкершілікке тартылады..

ЦИФРЛАНДЫРУ

Маңызды тақырыптар: Цифрландыру

Инновациялар мен цифрлық трансформация Биржа стратегиясының басым бағыты, өйткені біз инновациялар мен цифрландыруды негізгі бәсекелестік артықшылығы, тұрақты дамудың ажырамас элементтері және корпоративтік экономикалық нәтижеліліктің қозғаушы күштері ретінде қарастырамыз. Электронды сауда жүйесін үнемі жаңғырту және оңтайландыру жүргізіліп отырады, бұл ретте ба-сты назар ақпараттық қауіпсіздік пен клиентке бағдарлануға аударылады. Инновациялар мен цифрландыру саласындағы корпоративтік қызметтің жалпы бақылауын Биржа Президенті жүзеге асырады.

Компания автоматтандыру мен цифрландыру бойынша әртүрлі бағыттарда жобалар іске асыруда. Біз Биржа мүшелеріне, яғни негізгі клиенттерімізге, сондай-ақ сауда-саттыққа қатысушыларға қауіпсіз және сенімді ақпараттық-цифрлық қызметтер мен технологиялық сервистер ұсынамыз. Бұл қызметтер нақты уақыт режимінде нарықтық деректерді ұсынуды да қамтиды. Сауда-саттыққа қатысушыларды оңтайлы және автоматтандырылған қызметпен қамтамасыз ету мақсатында біз тапсырыстарды өңдеу жүйесін пайдалануға ұсынамыз. Ол олардың ERP жүйелерімен біріктіріледі және тауарларды сатып алу мен сату бойынша өтінімдерді беру процесін, құжат айналымын, биржалық есептермен алмасуды жеңілдетіп, жүйелейді.

2020жылдан бастап Биржа ішкі және сыртқы құжатайналымының барлығын электрондық форматқа көшірді. Мысалы, келісімшарттар, актілер, хаттар және басқа да құжаттар тек электрондық форматта жүргізіледі және алмасады бұл қағаз ресурстарын пайдалануды азайту мақсатында енгізілген.

Биржа сауда-саттықтың негізгі түрлерінің бірі мұнай өнімдерімен сауда болуына байланысты, сауда жүйесі көмірсутек шикізаты бойынша жер қойнауын пайдалануды басқарудың бірыңғай мемлекеттік жүйесімен үндестірілген. Сауда-саттық күнінен кейін барлық ақпарат электрондық үкімет шлюзі арқылы осы мемлекеттік жүйеге жүктеледі. Бұл Биржаның IT жүйелерінің сенімділігін тағы да растайды.

Биржа үшін сауда және ақпараттық жүйелердің үздіксіз

жұмысын қамтамасыз ету және қажет болған жағдайда ықтимал жағымсыз жағдайларға жедел ден қою тұрақты басымдық болып қала береді. Біз цифрландырудың процестер мен бизнес-операцияларға төмен көміртекті дамуға қосымша үлес қосатынын ескереміз – бұл тек Биржаға ғана емес, сондай-ақ клиенттеріміз бен контрагенттерімізге де қатысты.

Биржа енгізген цифрлық шешімдер арасында тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді сатып алуды тиімді жүзеге асыруға мүмкіндік беретін бірегей электрондық сауда алаңын атап өтуге болады. Бұл алаң мемлекеттік NADLoC тізілімінің ақпараттық жүйесімен синхрондалып жұмыс істейді.

Клиенттерге жедел көмек көрсету үшін Биржада сауда-саттыққа қатысушыларды сүйемелдеу және техникалық қолдау көрсетуге арналған өзінің call-center-і бар.

Инновациялар мен цифрландыруды тиімді басқару мақсатында Биржа цифрлық сауда жүйелері мен басқа да жүйелерді әзірлеу және қолдау жөніндегі қызметтерді жүзеге асыратын еншілес компанияларды тартады. Мысалы, еншілес компаниялардың бірі – «FSD» ЖШС электрондық сауда жүйелері мен олардың бағдарламалық жасақтамасын әзірлеуші болып табылады. Бұл жүйелер бағаны көтеру немесе төмендету бойынша ашық және жабық ұсыныс нысандарындағы аукциондар, конкурстар, жария ұсыныстар, баға ұсыныстарын сұрату және биржалық сауда-саттық сияқты барлық сауда түрлерін қолдайды. Бұл сауда алаңдары SharePoint, 1C, SAP сияқты корпоративтік жүйелермен бірігуге мүмкіндік береді.

Коммерциялық компаниялардың сатып алу қызметін автоматтандыру және басқару үшін «Ақылды сатып алулар» бұлтты сервисі ұсынылды. Сонымен қатар, «Ұлттық аккредитация орталығы» аккредиттеген зертханалық сынақ зертханасы да жұмыс істейді, ол ақпараттандыру объектілерінің ақпараттық қауіпсіздік талаптарына сәйкестігін тексереді.

ЕҢБЕК ҰЖЫМЫ

GRI 2-7, 2-19, 2-20, 2-30, 401-1, 401-3, 403-6, 404-1, 404-2, 405-1, 405-2, 406-1

Маңызды тақырыптар: Персоналды басқару | Адам құқықтары

Қызметкерлер – Биржаның негізгі активі болып табылады. Мотивациясы жоғары және ұйымшыл ұжым Биржаға стратегиялық және операциялық мақсаттарға тиімді қол жеткізуге мүмкіндік береді. Біз Қазақстан Республикасының еңбек және әлеуметтік заңнамасының талаптарын бұлжытпай орындаймыз. Биржада енгізілген еңбек қатынастарын басқару жүйесі аталған заңнамаға толық сәйкес келеді.

Кадрлық саясатты іске асыру аясында біз жоғары білікті кадрларды тартуға және ұстап қалуға қажетті жағдайларды қалыптастыруға, сондай-ақ олардың дамуы үшін қолайлы орта құруға бағдарланамыз. Адам ресурстарына қатысты мәселелер Директорлар кеңесінің және әлеуметтік мәселелер, кадрлар және сыйақы жөніндегі комитеттің отырыстарында тұрақты түрде қаралады. Атқарушы басқару деңгейінде персоналды басқару және ішкі әлеуметтік саясатқа Биржа Президенті жауапты.

Дискриминацияның кез келген түріне және көрінісіне жол бермеуді басшылыққа ала отырып, Биржа барлық қызметкерлеріне жынысына, шығу тегі мен ұлтына, діни көзқарасына және өзге де белгілеріне қарамастан тең еңбек жағдайларын ұсынады. Гендерлік теңдікті қамтамасыз ету мәселесінде Биржа үміткерлерді жұмысқа қабылдау кезінде олардың кәсіби дағдыларына ғана сүйенеді және ерлер мен әйелдер үшін тең еңбек жағдайлары мен кәсіби дамуға мүмкіндік береді. Есепті кезеңде Компанияда гендерлік дискриминация жағдайлары тіркелмеді.

Біз еңбек пен жеке өмірді ұштастыруға мүмкіндік беретін нормаланған еңбек қағидасын ұстанамыз. Қызметкерлер үшін белгіленген жұмыс уақытының қалыпты ұзақтығы – күніне 8 сағаттан, аптасына 40 сағаттан аспайды. Қызметкерлердің жазбаша келісімімен оларды үстеме жұмысқа тартуға жол беріледі, ол Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес жоғарылатылған мөлшерлеме бойынша төленеді.

Қызметкерлер Биржа басшылығымен келісу арқылы қашықтан

жұмыс істеуге немесе икемді жұмыс кестесін қолдануға құқылы.

Биржа еңбек ұжымының салауатты және белсенді өмір салтын ұстануға деген ұмтылысын қолдайды. Атап айтқанда, қызметкерлер үшін спортпен айналысу мүмкіндігін қамтамасыз етіп, Биржа тұрақты түрде спорт алаңдарын жалға алып отырады.

Қызметкерлердің заңды мүдделері мен еңбек құқықтарына қатысты елеулі өзгерістер туралы Биржа оларды міндетті түрде хабардар етеді. Атап айтқанда, егер еңбек шарты Биржаның бастамасымен бұзылатын болса, қызметкер кемінде 1 ай бұрын ескертіледі.

Биржа Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген барлық демалыс түрлеріне кепілдік береді. Оларға жыл сайынғы ақылы еңбек демалысы және бала күтіміне байланысты демалыс кіреді. Барлық қызметкерлерге 24 күнтізбелік күнге созылатын жыл сайынғы ақылы еңбек демалысы беріледі. Есепті кезеңде 1 қызметкер бала күтіміне байланысты демалыс құқығын пайдаланған.

2024 жылғы есептік кезеңдегі қызметкерлердің орташа жылдық сыйақысы, оның ішінде сыйақылар мен бонустар, 13,46 млн теңгені құрады (Биржа Президентінің сыйақысын есепке алмағанда).

Қызметкерлердің жалақысындағы гендерлік айырмашылық 64%-ды құрайды. Алайда, бұл елеулі айырмашылық, негізінен, ер қызметкерлердің жоғары және жоғары ақы төленетін лауазымдарда айтарлықтай көбірек ұсынылуымен түсіндіріледі. Биржа ұқсас лауазымдық міндеттер аясында тең еңбек үшін тең ақы төлеу қағидатын ұстанады.

2024 жылы қызметкерлердің 50%-ның сыйақысы орта есеппен 14%-ға артты. Қызметкерлер үшін, соның ішінде Президент үшін, Биржаның акциялары түрінде өзгермелі сыйақы көзделмеген. Қызметкерлер құрамының біліктілігі мен кәсібилігінің жоғары деңгейін сақтау мақсатында біз қызметкерлердің оқыту мүмкіндіктерін жетілдіруге ұмтыламыз, олардың іскерлік, кәсіби және әмбебап құзыреттерін дамытуға бағытталғанбыз. Есептік кезеңде қызметкерлерді оқытуға жұмсалған жалпы шығын 455 мың теңгені немесе 1 қызметкерге орта есеппен 28,4 мың теңгені құрады.

Бос лауазымдарды толықтыру кезінде Биржа ішкі кандидаттарға басымдық береді, бұл өз кезегінде қызметкерлердің кәсіби және мансаптық өсуіне қосымша мүмкіндік береді.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ ҚОЛДАУ

Біз қызметкерлердің ұжымдық шарттар жасау, жиналыс және бірлестік бостандығы, сондай-ақ өз мүдделерін білдіретін ұйымдар құру құқығын мойындаймыз.

2024 жылдан бастап Биржа мен қызметкерлер арасында Ұжымдық шарт қолданыста. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, Биржа қызметкерлерінің 100%-ы осы шартқа қатысады.

«Каспий» тауар биржасы» АҚ қызметкерлерге әлеуметтік қолдау шараларының пакетін ұсынады. Бұл пакетке, мысалы, өмірлік жағдайларға байланысты материалдық көмек (жақын туысының қайтыс болуы, баланың дүниеге келуі, зейнетке шығуы және т.б.), мобильді байланыс шығындарын төлеу, такси қызметтерін төлеу, жылжымайтын мүлік сатып алуға қайтарымды қаржылық көмек көрсету және өзге де қолдау түрлері кіреді.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ ОҚЫТУ

2024 жылы қызметкерлерді оқыту бойынша жалпы сағат саны 664 сағатты құрады, оның ішінде басшылық құрам – 454 сағат, мамандар – 210 сағат.

Бір қызметкерге шаққандағы орташа оқыту сағаты – 41,5 сағат, оның ішінде басшылық құрам арасында – 45,4 сағат, мамандар арасында – 42 сағат.

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ АТСАЛЫСУЫ

2023 жылдан бастап Биржа кадр мәселелерін тиімді басқару және персоналды ынталандыру мақсатында қызметкерлердің атсалысу деңгейін жыл сайын өлшеуді жүргізеді.

2024 жылы қызметкерлердің атсалысу деңгейі 86,1%-ды құрады, бұл ретте жоспарлы көрсеткіш кемінде 70% деңгейінде белгіленген. Өлшеу барлық, яғни 100% Биржа қызметкерлерін қамтыды.

Өлшеу барысында жауап берген қызметкерлер жынысы мен жас топтары бойынша бөлініп қарастырылады.

БИРЖА ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША *		
	2023	2024
ЖАЛПЫ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР САНЫ	12	16
Жоғары, орта және төмен буын басшылары	6	10
Мамандар	5	5
Әкімшілік-шаруашылық персонал	1	1
ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ЖЫНЫСЫ БОЙЫНША БӨЛІНУІ		
Әйелдер	4	7
Ерлер	8	9
ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ЖАС ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ БОЙЫНША БӨЛІНУІ		
30 жасқа дейін	2	4
оның ішінде әйелдер	1	2
оның ішінде ерлер	1	2
30–50 жас аралығында	8	8
оның ішінде әйелдер	3	3
оның ішінде ерлер	5	5
50 жастан асқандар	2	4
оның ішінде әйелдер	2	2
оның ішінде ерлер	-	2
ЕҢ ЖАС ҚЫЗМЕТКЕРДІҢ ЖАСЫ	25	23
ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ ЕҢБЕК ШАРТЫ БОЙЫНША БӨЛУ		
Мерзімді еңбек шарты бар қызметкерлер	12	16
оның ішінде әйелдер	4	7
оның ішінде ерлер	8	9
Толық жұмыспен қамтылған қызметкерлер	12	16
оның ішінде әйелдер	4	7
оның ішінде ерлер	8	9
ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ҰЛТЫ БОЙЫНША БӨЛІНУІ		
Қазақтар	83%	87%
Орыстар	17%	13%
АУРУ СЕБЕПТЕРІНЕН БОЛМАҒАН ЖҰМЫС КҮНДЕРІНІҢ КОЭФФИЦИЕНТІ (АБСЕНТИЗМ КОЭФФИЦИЕНТІ)	0,2%	0,3%

*Биржа қызметкерлерінің құрамына Биржаның қызметкерлері болып табылмайтын Директорлар кеңесінің мүшелері кірмейді

31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЛАУАЗЫМЫ МЕН ЖЫНЫСЫ БОЙЫНША БӨЛІНГЕН ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР		
	2023	2024
ЖОҒАРЫ, ОРТА ЖӘНЕ ТӨМЕНГІ БАСҚАРУ БУЫНЫ БАСШЫЛАРЫ		
Әйелдер	2	3
Ерлер	4	7
МАМАНДАР		
Әйелдер	1	3
Ерлер	4	2
ӘКІМШІЛІК-ШАРУАШЫЛЫҚ ПЕРСОНАЛ		
Әйелдер	1	1
Басшылық лауазымдардың жалпы санына шаққанда (жоғары, орта және төменгі басқару буыны) әйелдердің үлесі, %	33%	30%
Биржаның табыс әкелетін қызмет бағыттары бойынша басшылық лауазымдардағы әйелдердің үлесі, %	50%	70%
Жоғары басқару деңгейіндегі әйелдердің үлесі – Биржа Президентінен екі деңгей төмен лауазымдар шегінде, %	33%	30%
STEM саласына жататын жалпы лауазымдардың саны ішінде әйелдердің үлесі, %	0%	0%

31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЛАУАЗЫМЫ МЕН ЖАСЫНА ҚАРАЙ БӨЛІНГЕН ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР

	2023	2024
ЖОҒАРЫ, ОРТА ЖӘНЕ ТӨМЕНГІ БУЫНДАҒЫ БАСШЫЛАР		
30 жасқа дейін	-	1
30–50 жас аралығында	5	6
50 жастан асқандар	1	3
МАМАНДАР		
30 жасқа дейін	2	3
30–50 жас аралығында	2	1
50 жастан асқандар	1	1
ӘКІМШІЛІК-ШАРУАШЫЛЫҚ ПЕРСОНАЛ		
30–50 жас аралығында	1	1

КАДРЛАР АУЫСЫМДЫЛЫҒЫ

	2023	2024
Жалпы кадрлар ауысымдылығы көрсеткіші	33%	25%
Ерікті түрде жұмыстан шығу көрсеткіші	33%	25%
Дискриминация мен адам құқықтарын, соның ішінде еңбек құқықтарын бұзуға байланысты ауысымдылық	0	0
Жаңадан жұмысқа қабылданған қызметкерлер саны	4	8

ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ ЖӘНЕ ЖҰМЫС ОРНЫНДАҒЫ ҚАУІПСІЗДІК

GRI 403-1, 403-2, 403-4, 403-5, 403-6, 403-7, 403-8, 403-9, 403-10

Маңызды тақырыптар: Персоналды басқару

Жауапты жұмыс беруші ретінде Биржа еңбек қауіпсіздігі және қорғауы саласында төмендегілерді қамтамасыз етуге тырысады.

Қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз етуге, жазатайым оқиғалардың, жарақаттану мен кәсіптік аурулардың алдын алуға бағытталған іс-шараларды жүзеге асыру.

Еңбек қауіпсіздігі жүйесі барлық қызметкерлерімізді қамтиды. Биржада еңбек қауіпсіздігі және кәсіби денсаулық саласындағы талаптарды бекітетін және қызметкерлерге міндетті түрде орындалуға тиісті еңбек қауіпсіздігі жөніндегі нұсқаулық бекітілген. Еңбек қауіпсіздігі мен кәсіби денсаулық талаптарын бұзғаны үшін, заңды негіз болған жағдайда, Биржа қызметкерлеріне тәртіптік жаза қолданылуы мүмкін. Биржа нысандарында жұмыстар атқаратын немесе қызмет көрсететін мердігер ұйымдар да еңбек қауіпсіздігі талаптарын орындауға міндетті.

Есептік кезең ішінде Биржа қызметінде қызметкерлердің жарақаттануына және кәсіптік ауруларға әкелген оқиғалар тіркелмеген.

2024 жылы LTIFR көрсеткіші 0 құрады. Биржа жыл сайын еңбек қауіпсіздігі және денсаулық сақтау саласындағы тәуекелдер мен қауіпті факторларды анықтау мақсатында ішкі тексерулер мен инспекциялар жүргізеді.

Қауіп пен қауіпсіздікке байланысты жағдай туындаған кезде қызметкерлер дереу тікелей басшысына хабарлауы тиіс. Еңбек қауіпсіздігі және техникалық қауіпсіздік талаптарының бұзылуына байланысты өміріне және денсаулығына нақты қауіп төнген жағдайда, қызметкер жұмысты орындаудан бас тартуға құқылы.

Биржа аумағында және нысандарында немесе Биржа атынан қызмет атқару кезінде қызметкерлерге алкогольдік ішімдіктер мен есірткі заттарды қолдануға, сондай-ақ мас күйінде немесе есірткі әсерінде жұмыс орнында болуға тыйым салынады.

«Каспий» тауар биржасы» қызметкерлермен кеңес жүргізіп, оларды еңбек міндеттерін орындауға байланысты тәуекелдер мен

қауіпті факторларды алдын ала анықтау процесіне қатыстыруды қолдайды. Қызметкерлер еңбек қауіпсіздігін басқару жүйесін әзірлеу, енгізу және бағалау бойынша негізделген ұсыныстар енгізе алады.

Биржа еңбек қызметімен байланысты жазатайым оқиғаларды мұқият тергеп-тексеруді қамтамасыз етеді, оның ішінде жазатайым оқиғалар мен кәсіптік ауруларды тіркеу, есепке алу және талдау жүргізіледі. Еңбек қызметімен байланысты жазатайым оқиғаларды тергеп-тексеру Биржа Президентінің төрағалығымен құрылған комиссиямен жүзеге асырылады.

Барлық жаңа қызметкерлер еңбек қауіпсіздігі және өрт қауіпсіздігі бойынша міндетті бастапқы нұсқамадан өтеді.

КЛИМАТТЫҢ ӘСЕРІН БАСҚАРУ

GRI 2-25, 201-2, 305-1, 305-2, 305-3, 305-4

Маңызды тақырыптар: Климат бойынша күн тәртібі | Тәуекелдерді басқару

Биржаның іскерлік этика кодексі қоршаған ортаға әсерді ба-рынша азайту және қоршаған ортаның сапасын жақсарту тұрақты даму саласындағы корпоративтік басымдықтар болып табылатынын анықтайды. Біз климаттың өзгеруі жаһандық экономиканың жағдайына, қоршаған ортаға және адамның әл-ауқатына ауқымды әсер ететін ұзақ мерзімді күрделі мәселе екенін мойындаймыз.

Осы тұрғыда біз Қазақстан Республикасының көміртексіздендіру саласындағы халықаралық міндеттемелерін орындауға және Қазақстан Республикасының 2060 жылға дейінгі көміртегі бейтараптығына қол жеткізу стратегиясын іске асыруға, климатқа байланысты өзіміздің климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқаруға, Биржаның және оның қызметінің климатқа теріс әсерін азайтуға ықпал етуді келесі бағыттар бойынша шараларды іске асыру және іске асыру бастамалары арқылы маңызды міндет ретінде ұстанамыз:

- Парниктік газдардың шығарындыларын бақылау және басқару жүйесін халықаралық және ұлттық стандарттарға сәйкес ұйымдастыру.

- Климат мәселелері бойынша ақпаратты ашу саласындағы халықаралық стандарттар мен ұсынымдарға, атап айтқанда, ХҚЕС S2 «Климатқа қатысты ашып көрсетулер» стандартына және Климатқа

қатысты қаржылық ақпаратты ашу жөніндегі жұмыс тобының (TCFD) ұсынымдарына сәйкес жыл сайын есеп беру тәжірибесін енгізу.

- Климатқа байланысты елеулі тәуекелдер мен мүмкіндіктерді тиісті басқаруды қамтамасыз ету мақсатында корпоративтік басқару жүйесін ре-формалау.

- Климаткүнтәртібіне қатысты мәселелер бойынша қызметкерлердің хабардарлығын және құзыреттерін арттыру.

- Парниктік газдар шығарындыларын азайту мүмкіндіктерін іске асыру.

Климаттық әсерді басқару жүйесі ұйым құрылымының барлық деңгейін қамтиды.

Директорлар кеңесі климаттың өзгеруі саласындағы стратегиялық міндеттерді, соның ішінде стратегиялық құжаттарды бекіту және іске асыруды бақылау үшін жауап береді. Президент Тұрақты даму жөніндегі жұмыс тобының қолдауымен Компаниядағы экологиялық менеджмент нәтижелілігін бағалауды және заңнамаға сәйкестігін бақылауды жүзеге асырады, климаттық күн тәртібін, соның ішінде климаттық тәуекелдерді басқару бойынша мақсаттарға қол жеткізуді және іс-шараларды іске асы-руды қамтамасыз етеді. Тәуекел-менеджмент бөлімі тәуекелдерді басқару процесін үйлестірумен, климаттық тәуекелдерді бағалаумен, тәуекелдер бойынша есептерді Директорлар кеңесіне және Президентке ұсынумен айналысады. Құрылымдық бөлімшелердің басшылары қоршаған ортаны қорғау және климаттық тәуекелдерді басқару саласындағы іс-шараларды іске асыру үшін жауапты.

Парниктік газдар шығарындыларымен байланысты әлеуетті корпоративтік қаржылық шығындарды кеңінен түсіну, көміртекті реттеудің күшеюіне дайындық жүргізу және көміртекті бейтараптық бойынша корпоративтік мақсаттарды қалыптастыру мақсатында біз көміртектің жа-сырын бағасы (shadow carbon price) тәсілін қолдануды бастадық. Көміртектің жасырын бағасы – көміртекке арналған теориялық баға болып табылады және ол болашақтағы көміртекке қатысты ықтимал реттеуші бағалардың Биржаға әсер етуін және оның қызметінің тұрақтылығы мен қаржылық көрсеткіштеріне ықпалын бағалау үшін ерікті түрде қолданылады.

Ішкі көміртек бағасының мақсатты мәні 1 тонна CO₂-экв үшін 50 АҚШ доллары, бұл Халықаралық Валюта Қоры көрсеткіші бойынша орташа та-бысы бар елдерде 2030 жылға дейін енгізуді ұсынған көміртек салығының

мақсатты көрсеткішіне сәйкес келеді. Қолданылатын көміртектің жа-сырын бағасы Score 1 және Score 2 санатындағы парниктік газдар шығарындыларын қамтиды.

ПАРНИКТІК ГАЗДАР ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫ

2021 жылдан бастап Биржа GHG Protocol стандартына сәйкес Score 1, Score 2 және Score 3 бойынша парниктік газдар шығарындыларына сандық жыл сайынғы бағалау жүргізеді.

2022, 2023 және 2024 жылдарға арналған парниктік газдар шығарындыларының бағалаулары тәуелсіз сыртқы верификациядан өтті. 2024 жылғы аккредиттелген верификатор – «SSDC» ЖШС (Қазақстан Республикасы).

ПАРНИКТІК ГАЗДАРДЫҢ ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫ				
	2021	2022	2023	2024
Score 1, тонна CO ₂ экв	12	4,45	17,06	65,96
Score 2, тонна CO ₂ экв	19	10,12	17,24	12,22
Score 3, тонна CO ₂ экв	7	8,04	8,69	8,03

2024 жылы бағалау келесі парниктік газдардың шығарындыларын қамтыды:

- CO₂ – 38,04 тонна CO₂экв.
- CH₄ – 0,04 тонна CO₂экв.
- N₂O – 0,51 тонна CO₂экв.
- HFCs – 47,62 тонна CO₂экв.

Score 2 шеңберіндегі шығарындылар location-based әдістемесі бойынша есептелді. Score 3 шеңберіндегі шығарындылар Парниктік газдар жөніндегі хаттаманың техникалық нұсқаулығына (GHG Protocol. Technical Guidance for Calculating Scope 3 Emissions) сәйкес келесі са-наттар бойынша есептелді: «сатып алынған тауарлар мен қызметтер» (0,12 тонна CO₂ эквиваленті, 2024 жыл), «қызметкерлердің жұмыс ор-нына жетуі» (5,40 тонна CO₂ эквиваленті, 2024 жыл) және «қызметтік иссапарлар» (2,51 тонна CO₂ эквиваленті, 2024 жыл).

2024 жылы Score 1 және Score 2 шеңберіндегі шығарындылардың жиынтық көлемі бойынша Биржаның көміртек ізі бір қызметкерге шаққанда 4,88 тонна CO₂ эквивалентін құрады.

КЛИМАТТЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕР МЕН МҮМКІНДІКТЕР

Биржа қысқа, орта және ұзақ мерзімді кезеңдерде (тиісінше 0–3 жыл, 3–10 жыл және 10–30 жыл) физикалық және өтпелі климаттық тәуекелдерді сәйкестендіруді және пилоттық бағалауды аяқтады және оларды корпоративтік жүйені тәуекелдерді басқару жүйесімен біріктіруді бастады. Біз жыл сайын физикалық және өтпелі климаттық тәуекелдерді бағалайтын боламыз.

Климатты модельдеу және климаттық тәуекелді талдау мақсатында Биржа сыртқы сарапшылардың қолдауымен Климаттың өзгеруі жөніндегі үкіметаралық топтың Алтыншы бағалау есебінің үш климаттық сценарийін қолданды – SSP1-2.6, SSP2-4.5 (базалық сценарий) және SSP5-8.5. Биржа TCFD ұсынымдарында кем дегенде екі сценарийді пайдалану қарастырылғанын ескереді, олардың біреуі Париж климаттық келісімінің мақсаттарына сәйкес келуі керек (жаһандық температураның көтерілуі осы ғасырдың соңына қарай 2°C-тан аспайды). Өтпелі тәуекелдерді сәйкестендіру және талдау үшін сыртқы сарапшылардың пікіріне қосымша Қазақстан Республикасының 2060 жылға дейінгі көміртегі бейтараптығына қол жеткізу стратегиясына сәйкес төмен көміртекті даму саласындағы ұзақ мерзімді ұлттық міндеттемелер, сондай-ақ климаттық реттеу, халықаралық бастамалар және әлемнің озық мемлекеттері мен мемлекетаралық бірлестіктеріндегі климат саласындағы биржалық және қаржы ұйымдарының корпоративтік міндеттемелері саласындағы процестер пайдаланылды. Қазақстан Республикасы климат жөніндегі халықаралық бастамалардың толыққанды қатысушысы, соның ішінде климат жөніндегі Париж келісіміне қол қоюшы болып табылатынын атап өткен жөн.

Климаттық тәуекелді бағалау нәтижелері климаттың өзгеруі қысқа мерзімді перспективада (алдағы үш жылда) Биржа қызметіне айтарлықтай әсер етпейтінін көрсетеді. Нәтижесінде, қазіргі уақытта біз бірінші кезекте тиісті тәуекел факторларының тұрақты мониторингіне назар аударамыз.

Биржаның қысқа және орта мерзімді перспективада физикалық тәуекелдердің ықтимал әсеріне ұшырауы таңдалған сценарийге қарамастан, оның ішінде Компанияның меншігіндегі кеңселері мен басқа да объектілерінің болмауы фонында, сондай-ақ, оның шектеулі географиялық қатысуы – қызметі мен қызметкерлері Қазақстан Республикасының Астана қаласында шоғырланған. Болжамдық кезеңде Астана қаласына тән негізгі төтенше физикалық қауіптерді атап өтетін болсақ олар: су тасқыны (негізінен көктемгі-жазғы кезең); қатты аяз, өте төмен температура; қатты желдер, дауылдар.

Экономиканың басқа салаларынан айырмашылығы, биржалық ұйымдар үшін Биржа мүшелерінің, тауарларды сатушылар мен сатып алушылардың қызметі мен активтеріне, сондай-ақ шикізат (көміртекті) тауарлармен тікелей сауда операцияларына байланысты жанама тәуекелдердің маңызы жоғары.

Көміртекті көп қажет ететін тауарлармен (мысалы, көмір, цемент, мұнай өнімдері) сауда операцияларына жоғары тәуелділікті ескере отырып, Биржа, әсіресе орта және ұзақ мерзімді перспективада, негізінен өтпелі Климаттық тәуекелдерге ұшырауы мүмкін.

Өтпелі тәуекелдер арасында Биржаның бизнес-моделіне, қызметі мен активтеріне ықпал ету бойынша негізгі реттеуші және құқықтық және нарықтық тәуекелдерді, оның ішінде ұлттық және жаһандық экономиканы декарбонизациялау шеңберінде көміртекті қажетсінетін қызмет түрлері мен тауарларға қатысты мемлекеттің ықтимал реттеуші шектеу шараларына байланысты, қаржылық емес ақпаратты ашу талаптарымен, сондай-ақ экономиканың көміртекті қажетсінетін секторларының өнімдеріне қатысты нарықтық конъюнктура мен сұраныстың өзгеруіне байланысты тәуекелдерді атап өтуге болады.

Қысқа мерзімде жүзеге асыру үшін Биржа қарастырған физикалық тәуекелдерді және өтпелі тәуекелдерді азайту шаралары мыналарды қамтиды:

- Директорлар кеңесі мүшелерінің және биржа қызметкерлерінің климаттың өзгеруі саласындағы құзыреттерін дамыту.
- Климаттың өзгеруіне байланысты тәуекелдерді жыл сайынғы бағалау.
- Климат туралы деректерді және климаттық тәуекел факторларының биржа қызметіне әсерін тұрақты мониторингілеу және талдау.

- Биржаның Климаттық стратегиясын әзірлеу және іске асыру.
- Қазақстан Республикасындағы және шетелдік юрисдикциялардағы климат және декарбонизация саласындағы заңнамалық бастамалардың мониторингі, климат саласындағы халықаралық стандарттар талаптарының мониторингі.
- Нарықтық артықшылықтар мониторингі және сауда-саттыққа қатысушылардың талаптарын есепке алу.
- Метеорологиялық гидрологиялық және өзге де жағдайлардың мониторингі, кейбір төтенше жағдайлар кезінде операциялық қызметті түзету.
- Ішкі және сыртқы есеппен тұрақты қамтамасыз ету, оның ішінде Биржаның Директорлар кеңесі мен басқа да басқару органдарына климаттық тәуекелдерге ұшырау туралы өзекті ақпаратпен қамтамасыз ету.
- Персоналдың жұмыс жағдайын дер кезінде өзгерту мақсатында бақылау.
- GHG Protocol хаттамасына сәйкес Score 1, score 2, score 3 парниктік газдар шығарындыларын жыл сайынғы бағалау және тексеру АҚ қызметін және активтерін сақтандыру (қажет болған жағдайда).
- Жаңартылатын энергия сертификаттарын (iREC) сатып алу және Биржаның көміртегі ізін өтеу үшін офсеттерді пайдалану (қажет болса).
- Көміртегінің ішкі бағасын анықтау тәжірибесін пайдалану.
- Климаттық мүмкіндіктерді бағалаудың бөлігі ретінде, ұзақ мерзімді перспективада Биржаның негізгі мүмкіндіктері мыналар деп есептейміз
- Көміртегі бірліктерінің биржалық саудасын, оның ішінде ерікті нарық шеңберінде жандандыру.
- Төмен көміртегі ізі бар немесе климатқа оң әсер ететін тауарлар саудасын дамыту есебінен Биржаның бәсекеге қабілеттілігін арттыру.

БҰҰ ТҰРАҚТЫ ДАМУ МАҚСАТТАРЫНА ҚОЛ ЖЕТКІЗУГЕ ҚОСҚАН ҮЛЕСІ

GRI 2-22

Біз стратегиялық басымдықтарымызда БҰҰ Тұрақты даму мақсаттары мен БҰҰ Жаһандық шартының қағидаттарын ескереміз және қызметімізге ESG енгізуге назар аударамыз. Биржа БҰҰ-ның тұрақты дамуға бағытталған басымдыққа ие алты мақсатын анықтады, оларға қол жеткізуге барынша нақты және ұзақ мерзімді үлес қосуға болады.

	МАҚСАТ	МАҚСАТ ШЕҢБЕРІНДЕГІ МІНДЕТ	БИРЖАНЫҢ САЛЫМЫ
 4 САПАЛЫ БІЛІМ БЕРУ	САПАЛЫ БІЛІМ БЕРУ Ауқымды және әділетті сапалы білім беруді қамтамасыз ету және барлығы үшін бүкіл өмір бойы оқу мүмкіндігін көтермелеу	4.4 Талап етілетін машыққа, атап айтқанда жұмысқа орналасу, лайықты жұмысқа ие болу және кәсіптік қызметпен айналысу үшін кәсіптік-техникалық машыққа ие жас және ересек адамдардың мөлшерін анағұрлым ұлғайту.	Қызметкерлерді оқыту және олардың құзыреттерін дамыту.
 8 ЛАЙЫҚТЫ ЖҰМЫС ЖӘНЕ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӨСУ	ЛАЙЫҚТЫ ЖҰМЫС ЖӘНЕ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӨСУ Барлығы үшін алға бағытталған, ауқымды және тұрақты экономикалық өсуге, толық және өнімді жұмысбастылыққа және лайықты жұмысқа жәрдемдесу	8.3 Өндірістік қызметке, лайықты жұмыс орындарын құруға, кәсіпкерлікке, шығармашылыққа және инновациялық қызметке ықпал ететін дамуға бейімделген саясатты жүргізуге жәрдемдесу және қаржылық қызметтерге қолжетімділікті ұсыну арқылы микро, шағын және орта кәсіпорындардың ресми танылуы мен дамуын көтермелеу. 8.5 Барлық әйелдер мен ерлерді, соның ішінде жастар мен мүгедектерді де толық және өнімді кәсіппен және лайықты жұмыспен және теңдей бағалы еңбек үшін бірдей жалақымен қамтамасыз ету. 8.8 Еңбек құқықтарын қорғау және еңбек-мигранттарын, әсіресе әйел-мигранттарды және тұрақты кәсібі жоқ адамдарды қосқандағы барлық еңбек етушілер үшін сенімді әрі қауіпсіз жұмыс жағдайын қамтамасыз етуге жәрдемдесу.	- Биржаның тауарлық сауда-саттықты тиімді ұйымдастыруы арқылы экономикалық өсуді қолдау. - Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасын сақтау. - Қолданыстағы ұжымдық шарт шеңберінде міндеттемелерді орындау. - Ерлер мен әйелдер үшін еңбек саласында тең мүмкіндіктерді қамтамасыз ету. - Биржаның еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы саласындағы шараларды іске асыруы.

	МАҚСАТ	МАҚСАТ ШЕҢБЕРІНДЕГІ МІНДЕТ	БИРЖАНЫҢ САЛЫМЫ
9 ИНДУСТРИЯЛАНДЫРУ, ИННОВАЦИЯЛАР, ИНФРАҚҰРЫЛЫМ 	ИНДУСТРИЯЛАНДЫРУ, ИННОВАЦИЯЛАР, ИНФРАҚҰРЫЛЫМ Берік инфрақұрылым құру, ауқымды және тұрақты индустриализация мен инновацияларға жәрдемдесу	9.1 Экономикалық дамуды және адамдардың әл-ауқатын қолдау мақсатында барлығына бірдей қымбат емес және тең құқылы қолжетімділікті қамтамасыз етуге айрықша назар аудара отырып, өңірлік және трансшекаралық инфрақұрылыммен бірге сапалы, сенімді, орнықты әрі берік инфрақұрылымды дамыту. 9.3 Әсіресе дамушы елдерде ұсақ өнеркәсіптік және басқа кәсіпорындардың қаржылық қызметтерге, соның ішінде қымбат емес кредиттерге қолжетімділігін арттыру және олардың өндіру-өткізу тізбектері мен нарықтардағы интеграциясын күшейту.	- Биржаның тауарлық сауда-саттықты тиімді ұйымдастыруы арқылы экономикалық өсуді қолдау. - Биржаның ШОБ субъектілерінен тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді сатып алуы. - Биржаның клиенттері ретінде ШОБ субъектілерін тарту.
13 КЛИМАТТЫҢ ӨЗГЕРУІМЕН КҮРЕС 	КЛИМАТТЫҢ ӨЗГЕРУІМЕН КҮРЕС Климаттың өзгеруімен және оның салдарларымен күрес бойынша шұғыл шаралар қабылдау	13.1 Барлық елдерде қауіпті климат құбылыстарына төзімділікті және бейімделу қабілетін көтеру.	- Биржаның көміртегі бірліктерінің сауда-саттығын ұйымдастыруы. - Биржаның (Стратегиялық жоспарлау шеңберінде) Қазақстан Республикасының көміртегі бейтараптығына қол жеткізу саласындағы басымдықтары мен міндеттемелерін есепке алуы. - Биржаның халықаралық стандарттарға сәйкес Климаттық әсерді басқару тәжірибесін енгізуі, оның ішінде парниктік газдар шығарындыларын тұрақты бағалау; климатқа байланысты тәуекелдер мен мүмкіндіктерді анықтау және бағалау, оларды өз қызметіне біріктіру. - Корпоративтік Климаттық стратегияны бекіту бойынша жоспарлары.
16 БЕЙБІТШІЛІК, ӘДІЛДІК ЖӘНЕ ТИІМДІ ИНСТИТУТТАР 	БЕЙБІТШІЛІК, ӘДІЛДІК ЖӘНЕ ТИІМДІ ИНСТИТУТТАР Тұрақты даму мүдделерінде бейбіт және ашық қоғамның құрылуына жәрдемдесу, барлығы үшін сот әділдігіне қол жеткізу мүмкіндігін қамтамасыз ету және барлық деңгейлерде тиімді, есеп беруге міндетті және кең қатысуға негізделген мекемелерді құру	16.4 Заңсыз қаржылық ағындар мен қару-жарақ ағындарын едәуір азайту, ұрланған активтерді табу және қайтару бойынша қызметті жандандыру және ұйымдасқан қылмыстың барлық түрлерімен күрес жүргізу. 16.5 Жемқорлық және парақорлықтың барлық нысандарының ауқымын айтарлықтай азайту.	- Биржаның КЖ/ТҚҚ саласындағы жүйелік шараларды іске асыруы. - Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтау. - Биржаның нөлдік төзімділік қағидаты негізінде корпоративтік деңгейде сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты мен шараларын енгізуі. - Сауда-саттыққа қатысушылар арасындағы дауды жан-жақты қарау мақсатында биржада тұрақты жұмыс істейтін биржалық төреліктің болуы.

	МАҚСАТ	МАҚСАТ ШЕҢБЕРІНДЕГІ МІНДЕТ	БИРЖАНЫҢ САЛЫМЫ
17 ТҰРАҚТЫ ДАМУ ҮШІН СЕРІКТЕСТІК 	ТҰРАҚТЫ ДАМУ ҮШІН СЕРІКТЕСТІК Тұрақты даму мүдделеріндегі жаһандық әріптестіктердің шектерінде жүзеге асыру құралдарын нығайту және жұмысты жандандыру	17.16 Барлық елдерге, әсіресе дамушы елдерде тұрақты даму саласындағы мақсаттарға жетуді қолдау үшін білім, тәжірибе, технологиялар мен қаржылық қорларды жұмылдыратын және тарататын көптеген мүдделі тараптардың қатысуымен толықтырылатын тұрақты даму мүддесіндегі Ғаламдық серіктестікті нығайту. 17.17 Серіктестердің қорларын пайдалану тәжірибесіне және стратегияларына сүйене отырып, мемлекеттік ұйымдар арасындағы, мемлекеттік және жеке секторлар арасындағы және азаматтық қоғам ұйымдары арасындағы тиімді серіктестікті ынталандыру және мадақтау.	- Тұрақты даму саласындағы ұлттық және халықаралық бастамаларға қатысу, сондай-ақ басқа компаниялармен және мемлекеттік органдармен диалог құру. - Мүдделі тараптарға Биржаның қызметі туралы уақтылы және толық ақпарат беру.

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ

GRI 2-29

НЕГІЗГІ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАР	МҮДДЕЛІ ТАРАПТЫҢ МҮДДЕЛЕРІ МЕН ҮМІТТЕРІ	ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ ТӘСІЛДЕРІНІҢ ҮЛГІЛЕРІ
АКЦИОНЕРЛЕР	- Бизнесті кеңейту және оның табыстылығын арттыру. - Бизнес моделінің ұзақ мерзімді тұрақтылығы.	- Акционерлердің жалпы жиналысын өткізу. - Қаржылық және қаржылық емес ақпаратты ұсыну. - Тұрақты байланыс, оның ішінде электрондық байланыс құралдарын пайдалану. - Сұраныс бойынша қажетті деректерді беру.
КЛИЕНТТЕР МЕН САУДА-САТТЫҚҚА ҚАТЫСУШЫЛАР	- Биржаның қызметтері мен цифрлық жүйелерінің жоғары сапасы мен сенімділігі. - Биржа дамуының тұрақтылығы мен болжамдылығы. - Биржа қызметінің ашықтығы.	- Іс-әрекеттерді бақылау және туындаған мәселелер бойынша жедел шешім қабылдау. - Ақпараттық қауіпсіздік саласындағы шараларды жүзеге асыру. - Жаңа цифрлық шешімдерді әзірлеу және іске қосу. - Өтініштерге жауап беру. - Сұраныс бойынша ақпарат беру. - Қанағаттануды бағалауға арналған сауалнама. - Қаржылық және қаржылық емес ақпаратты ұсыну.
ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР	- Еңбек заңнамасын сақтау. - Кәсіби және мансаптық өсу. - Жайлы және қауіпсіз жұмыс орындары.	- Компания басшылығының қатысуымен тұрақты түрде ашық талқылаулар - Байланыс арналары арқылы ақпараттандыру және кері байланыс жинау. - Қызметкерлерді оқыту және дамыту. - Ұжымдық шарт, қызметкерлерді қосымша әлеуметтік қолдау шаралары. - Қатысу деңгейін жыл сайынғы өлшеу.

НЕГІЗГІ МҮДДЕЛІ ТАРАПТАР	МҮДДЕЛІ ТАРАПТЫҢ МҮДДЕЛЕРІ МЕН ҮМІТТЕРІ	ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ ТӘСІЛДЕРІНІҢ ҮЛГІЛЕРІ
ЖЕТКІЗУШІЛЕР	• Шарттардың талаптарын және сатып алу рәсімдерінің ережелерін сақтау. • Сатып алу рәсімдерінің қолжетімділігі мен ашықтығы. • Тиімді кері байланыс.	• Заң талаптарына сәйкес сатып алуды жүзеге асыру. • Іскерлік кездесулер, келіссөздер, консультациялар өткізу. • Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шараларды жүзеге асыру.
МЕМЛЕКЕТТІК БИЛІК ОРГАНДАРЫ, РЕТТЕУШІЛЕР	• Заңнама мен реттеуші талаптардың сақталуы. • Бизнесті ашық жүргізу. • Салық міндеттемелерін орындау. • Биржаны дамыту мәселелері бойынша мемлекеттік органдармен өзара іс-қимыл жасау.	• Қаржылық және қаржылық емес ақпаратты ұсыну. • Реттеуші және қадағалау органдарына қолжетімділікті және қажетті ақпаратты қамтамасыз ету. • Міндетті есепті уақтылы және толық ұсыну. • Салық және бюджетке төленетін басқа да төлемдерді уақтылы және толық төлеу. • Биржа қызметінің заңды талаптарға сәйкестігін қамтамасыз ететін ішкі құжаттардың болуы.
ҚОР БИРЖАСЫ	• Эмитенттердің бағалы қағаздар листингі ережелерін сақтауы. • Бизнесті жүргізудің ашықтығы.	• Қаржылық және қаржылық емес ақпаратты ашу. • Сұрау салу бойынша ақпарат беру. • Компания басшылығының қор биржасы талаптарын сақтау процесін бақылауы.

МАҢЫЗДЫ ТАҚЫРЫПТАРЫН АНЫҚТАУ

GRI 2-14, 3-1, 3-2

2024 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН МАҢЫЗДЫ ТАҚЫРЫПТАР

1-ШІ БАСЫМДЫҚ	2-ШІ БАСЫМДЫҚ	3-ШІ БАСЫМДЫҚ
Қазақстан заңнамасын және реттеуші органдардың талаптарын сақтау.	Цифрландыру.	Климат бойынша күн тәртібі.
Тәуекелдерді басқару.	Персоналды басқару.	Іскерлік этика, сыбайлас жемқорлыққа және заңсыз әрекетке қарсы іс-қимыл.
Салықтарды басқару.	Корпоративтік басқару сапасы.	Адам құқықтары.
Дербес деректерді қорғау.		
Ақпараттық қауіпсіздік.		

Биржа маңызды тақырыптарды жыл сайын қос маңыздылық қағидатын қолдана отырып айқындайды.

1

Қаржылық емес ақпаратты ашу жөніндегі қолданылатын стандарттарды, халықаралық ESG рейтингтерінің талаптарын, ұқсас компаниялардың ақпаратты ашу тәжірибесін, орнықты даму аспектілерін реттейтін Биржаның ішкі құжаттамасын, сондай-ақ сыртқы сарапшылардың Биржаның шаруашылық қызметіне жүргізген талдауын ескере отырып, талдау жүргізіледі. Осы кезеңнің нәтижесінде потенциалды маңызды 16 тақырыптан тұратын алдын ала тізім қалыптастырылады.

2

Мүдделі тараптар арасында сауалнама жүргізу әдісімен пікір жинау жүзеге асырылады, оның нәтижелері бойынша әртүрлі мүдделі тараптар топтары үшін маңызды болып саналатын тақырыптар айқындалады.

3

Қос маңыздылық қағидаты негізінде маңызды тақырыптардың түпкілікті тізбесі қалыптастырылады және олар үш басымдық тобына бөлінеді. Бірінші басымдықтағы тақырыптар ең маңызды тақырыптар ретінде айқындалады.

4

Маңызды тақырыптардың түпкілікті тізбесі Биржаның Директорлар кеңесі деңгейінде қаралады және бекітіледі.

Аталған кезеңдердің қорытындысы бойынша 11 маңызды тақырып айқындалды, олардың барлығы бойынша ақпарат Тұрақты даму жөніндегі есепте егжей-тегжейлі ашылып көрсетілген.

GRI СТАНДАРТТАРЫНЫҢ ИНДЕКСІ

«Каспий» тауар биржасы» АҚ-ның 2024 жылға арналған тұрақты даму есебі 2021 жылы түзетулер енгізілген GRI стандарттарына, оның ішінде GRI 1: Foundation 2021 стандартына сәйкес дайындалды.

ИНДЕКСІ	КӨРСЕТКІШ	ЕСЕПТЕГІ БӨЛІМНІҢ АТАУЫ ЖӘНЕ ТҮСІНІКТЕМЕЛЕР
GRI 2 ЖАЛПЫ ЖАРИЯЛАНЫМ 2021		
1. ҰЙЫМДАСТЫРУ ЖӘНЕ ЕСЕП БЕРУГЕ ДАЙЫНДАУ ТУРАЛЫ ҚЫСҚА МӘЛІМЕТ		
2-1	Ұйым туралы ақпарат	«Биржа туралы» бөлімі. «Тұрақты даму есебі туралы» бөлімі. «Байланыс ақпараты» бөлімі.
2-2	Ұйымның тұрақты даму есебіне енгізілген заңды тұлғалар	«Тұрақты даму есебі туралы» бөлімі. Қаржылық емес есеп беру саласына Биржаның еншілес ұйымдары кірмейді.
2-3	Есеп беру кезеңі, есеп беру жиілігі және байланыс ақпараты	«Тұрақты даму есебі туралы» бөлімі. «Байланыс ақпараты» бөлімі.
2-4	Ақпараттағы өзгерістер	«Тұрақты даму есебі туралы» бөлімі. Тұрақтылық есебін Биржа екінші рет дайындап отыр. Алдыңғы есеппен салыстырғанда ақпаратта айтарлықтай өзгерістер болған жоқ.
2-5	Есеп берудің сыртқы кепілдігі	«Тұрақты даму есебі туралы» бөлімі. Ешқандай сыртқы кепілдік берілген жоқ. Парниктік газдар шығарындыларын бағалау бойынша сыртқы тексеру жүргізілді.
2. ҰЙЫМНЫҢ ҚЫЗМЕТІ ЖӘНЕ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІ		
2-6	Ұйымның қызметі, құн тізбегі және басқа іскерлік қатынастар туралы ақпарат	«Биржа туралы» бөлімі.
2-7	Ұйымның штаттық қызметкерлері	«Еңбек ұжымы» бөлімі.
2-8	Ұйымның штаттық қызметкері болып табылмайтын қызметкерлер	Есепті кезеңде мұндай қызметкерлер болған жоқ.
3. КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ		
2-9	Басқару құрылымы мен құрамы	«Корпоративтік басқару» бөлімі.

2-10	Жоғарғы басқару органын сайлау және бекіту тәртібі	«Корпоративтік басқару» бөлімі
2-11	Жоғарғы басқару органының басшысы	«Корпоративтік басқару» бөлімі
2-12	Әсерлерді басқаруды бақылауды қамтамасыз етудегі жоғары басқару органының рөлі	«Корпоративтік басқару» бөлімі. «Тұрақты дамуды басқару жүйесі» бөлімі.
2-13	Әсерді басқару бойынша жауапкершілікті беру	«Корпоративтік басқару» бөлімі. «Тұрақты дамуды басқару жүйесі» бөлімі.
2-14	Тұрақты даму туралы есептілікті бекітудегі жоғары басқару органының рөлі	«Тұрақты даму есебі туралы» бөлімі. «Маңызды тақырыптарын анықтау» бөлімі.
2-15	Мүдделер қақтығысы	«Сыбайлас жемқорлыққа және заңсыз әрекеттерге қарсы іс-қимыл» бөлімі.
2-16	Байланыс / маңызды мәселелер туралы хабарлау	«Іскерлік этика» бөлімі.
2-17	Жоғары басқару органының ұжымдық білімі	«Корпоративтік басқару» бөлімі.
2-18	Жоғары басқару органының жұмысын бағалау	«Корпоративтік басқару» бөлімі.
2-19	Сыйақы саясаты	«Корпоративтік басқару» бөлімі. «Еңбек ұжымы» бөлімі.
2-20	Сыйақыны анықтау тәртібі	«Корпоративтік басқару» бөлімі. «Еңбек ұжымы» бөлімі.
2-21	Жалпы жылдық өтемақы коэффициенті	«Корпоративтік басқару» бөлімі.
4. СТРАТЕГИЯ, САЯСАТ ЖӘНЕ ПРАКТИКА		
2-22	Тұрақты даму стратегиясы туралы мәлімдеме	«Каспий» тауар биржасы» АҚ Президентінің Жолдауы» бөлімі. «БҰҰ-ның Тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізуге қосқан үлесі» бөлімі.
2-23	Ұйымның ішкі құжаттарында бекітілген міндеттемелер	«Корпоративтік басқару» бөлімі. «Тұрақты дамуды басқару жүйесі» бөлімі. «Іскерлік этика» бөлімі. «Сыбайлас жемқорлыққа және заңсыз әрекеттерге қарсы іс-қимыл» бөлімі. «Ақпараттық қауіпсіздік» бөлімі. «Дербес деректерді қорғау» бөлімі.

2-24	Саясат пен міндеттемелерді жүзеге асыру	«Іскерлік этика» бөлімі.
2-25	Жағымсыз әсерлерді азайту механизмдері	«Іскерлік этика» бөлімі. «Сыбайлас жемқорлыққа және заңсыз әрекеттерге қарсы іс-қимыл» бөлімі. «Климаттың әсерін басқару» бөлімі.
2-26	Консультацияларға жүгіну тетіктері және проблемалар туралы хабарламалар	«Іскерлік этика» бөлімі.
2-27	Заңнаманы сақтау	«Корпоративтік басқару» бөлімі. «Іскерлік этика» бөлімі. «Сыбайлас жемқорлыққа және заңсыз әрекеттерге қарсы іс-қимыл» бөлімі.
2-28	Қауымдастықтарға мүшелік	«Қауымдастықтар мен бірлестіктерге қатысу» бөлімі.
5. МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ		
2-29	Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасау тәсілі	«Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл» бөлімі.
2-30	Ұжымдық шарттар	«Еңбек ұжымы» бөлімі.
GRI 3 МАҢЫЗДЫ ТАҚЫРЫПТАР 2021		
3-1	Маңызды тақырыптарды анықтау тәртібі	«Маңызды тақырыптарын анықтау» бөлімі.
3-2	Маңызды тақырыптардың тізімі	«Маңызды тақырыптарын анықтау» бөлімі.
3-3	Маңызды тақырыптарды басқару	Маңызды тақырыптарды басқару осы Есептің тиісті бөлімдерінде ашылған.
GRI 200: ЭКОНОМИКАЛЫҚ САНАТ		
GRI-201: ЭКОНОМИКАЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕР 2016		
201-1	Құрылған және бөлінген тікелей экономикалық құн	«2024 жылға арналған негізгі қаржылық және ESG көрсеткіштері» бөлімі.
201-2	Климаттың өзгеруіне байланысты қаржылық аспектілер және басқа тәуекелдер мен мүмкіндіктер	«Климаттың әсерін басқару» бөлімі.
201-4	Мемлекеттен алынған қаржылай көмек	«Биржа туралы» бөлімі.

GRI 202: НАРЫҚҚА ҚАТЫСУ 2016

202-2	Жергілікті халық өкілдерінің қатарынан жалданған жоғары дәрежелі басшылардың үлесі	«Корпоративтік басқару» бөлімі.
-------	--	---------------------------------

GRI 204: САТЫП АЛУ 2016

204-1	Жергілікті жеткізушілер бойынша шығыстардың үлесі	Есепті кезеңде тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді сатып алуға Биржа бюджетінің 100% (сатып алу шығындарын бағалауға коммуналдық қызметтерді жеткізушілер және кейбір басқа санаттар кірмейді). Жергілікті өнім берушілер деп Қазақстан Республикасында тіркелген жеке кәсіпкерлер мен заңды тұлғалар саналады.
-------	---	---

GRI 205: ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ КҮРЕС 2016

205-1	Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау жүргізілген бөлімшелер	Бағалау жүргізілген жоқ.
205-2	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты мен әдістері туралы ақпарат беру және оларды оқыту	«Сыбайлас жемқорлыққа және заңсыз әрекеттерге қарсы іс-қимыл» бөлімі.
205-3	Сыбайлас жемқорлықтың расталған жағдайлары және қабылданған шаралар	«Сыбайлас жемқорлыққа және заңсыз әрекеттерге қарсы іс-қимыл» бөлімі.

GRI 206: БӘСЕКЕЛЕСТІККЕ ҚАРСЫ МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ 2016

206-1	Бәсекеге қарсы мінез-құлыққа, антимонополияға және антикрупный тәжірибеге қатысты құқықтық әрекеттер	«Іскерлік этика» бөлімі.
-------	--	--------------------------

GRI 207: САЛЫҚ САЛУ 2019

207-1	Салық салу тәсілі	«Корпоративтік басқару» бөлімі.
207-2	Салықтарды басқару, тәуекелдерді бақылау және басқару	«Корпоративтік басқару» бөлімі.
207-4	Салықтар және басқа да тиісті қаржылық көрсеткіштер туралы ақпарат (салық юрисдикциясы бойынша)	«Корпоративтік басқару» бөлімі.

GRI 300: ЭКОЛОГИЯЛЫҚ САНАТ

GRI 302: ЭНЕРГИЯ 2016

302-2	Ұйым шегінен тыс энергия тұтыну	Ұйымдық шекарадан тыс отын-энергетикалық ресурстарды тұтыну жоқ.
-------	---------------------------------	--

GRI 303: СУ 2018

303-5	Су тұтыну	Су бөтелкедегі суды пайдаланудан басқа орталықтандырылған су құбыры арқылы ғана жиналады. Ағынды сулар тек орталықтандырылған кәріз жүйесіне жіберіледі, онда ол стандартты деңгейге дейін тазартылады. Есепті кезеңде су шығыны 47,8 мың литрді құрайды (2024 жылғы 249 жұмыс күні бойынша есептеу әдісі). Бөтелкедегі суды тұтыну қосымша 3 мың литрді құрайды.
-------	-----------	---

GRI 304: БИОАЛУАНТҮРЛІЛІК 2016

304-1	Меншігіндегі, жалға алған немесе ұйымның басқаруындағы және қорғалатын табиғи аумақтарда және қорғалатын табиғи аумақтардың шекарасынан тыс орналасқан немесе осындай аумақтарға іргелес биоәртүрлілік құндылығы жоғары аумақтарда орналасқан операциялық алаңдар	Биржада мұндай операциялық алаңдар жоқ.
-------	---	---

GRI 305: ШЫҒАРЫНДЫЛАР 2016

305-1	Парниктік газдардың тікелей шығарындылары (Scope 1)	«Климаттың әсерін басқару» бөлімі.
305-2	Парниктік газдардың жанама шығарындылары (Scope 2)	«Климаттың әсерін басқару» бөлімі.
305-3	Парниктік газдардың өзге де жанама шығарындылары (Scope 3)	«Климаттың әсерін басқару» бөлімі.
305-4	Парниктік газдар шығарындыларының қарқындылығы	«Климаттың әсерін басқару» бөлімі.
305-5	Парниктік газдар шығарындыларын азайту	Биржа климаттық стратегияны әзірлеуді жоспарлап отыр.
305-6	Атмосфераға озонды бұзатын заттардың шығарындылары	Биржаның қызметі озонды бұзатын заттардың елеулі шығарындыларымен байланысты емес.

GRI 306: ҚАЛДЫҚТАР 2020

306-3	Пайда болған қалдықтардың жалпы салмағы	Есептеу әдісі бойынша Биржа нысандарында коммуналдық қалдықтардың түзілуі 2024 жылы 23,68 текше метрді (3,6 тонна) және 2023 жылы 17,76 текше метрді (2,7 тонна) құрайды. Биржа нысандарынан қалдықтарды шығару жалға берушілер мен мамандандырылған ұйымдар арасында жасалған шарттар бойынша жүзеге асырылады.
306-4	Қалдықтарды кәдеге жарату	2024 жылы 175 килограмм қағаз қалдықтары қайта өңдеуге жіберілді. Компания қағаз қалдықтарының пайда болуын азайту үшін электронды құжат айналымын енгізіп жатыр.

GRI 308: ЖАБДЫҚТАУШЫЛАРДЫ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ БАҒАЛАУ 2016

308-1	Экологиялық өлшемдер бойынша бағалаудан өткен жаңа жабдықтаушылар	Бағалау жүргізілген жоқ.
-------	---	--------------------------

GRI 400: ӘЛЕУМЕТТІК САНАТ		
GRI 401: ЖҰМЫСПЕН ҚАМТУ 2016		
401-1	Жаңа қызметкерлердің жалпы саны, кадрлардың ауысуы	«Еңбек ұжымы» бөлімі.
401-2	Толық жұмыспен қамту жағдайында жұмыс істейтін қызметкерлер үшін берілетін жеңілдіктер. Мұндай жеңілдіктер уақытша немесе толық емес жұмыспен қамту жағдайында жұмыс істейтін қызметкерлерге берілмейді	Мұндай жеңілдіктер қарастырылмаған.
401-3	Бала күтіміне байланысты демалыс	«Еңбек ұжымы» бөлімі.
GRI 402 ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР МЕН БАСШЫЛЫҚТЫҢ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСЫ 2016		
402-1	Шаруашылық қызметтегі өзгерістер туралы хабарламаның ең аз кезеңдері	Биржа қызметіндегі елеулі өзгерістер туралы қызметкерлерді Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасында белгіленген мерзімнен кешіктірмей хабардар етуге міндетті.
GRI 403: ДЕНСАУЛЫҚ ЖӘНЕ ЖҰМЫС ОРНЫНДАҒЫ ҚАУІПСІЗДІК 2018		
403-1	Еңбекті қорғау мәселелерін басқару жүйесі	«Еңбекті қорғау және жұмыс орнындағы қауіпсіздік» бөлімі.
403-2	Қауіптерді анықтау, тәуекелдерді бағалау, оқиғаларды тексеру	«Еңбекті қорғау және жұмыс орнындағы қауіпсіздік» бөлімі.
403-4	Қызметкерлердің қатысуы, еңбек гигиенасы және қауіпсіздік техникасы мәселелері бойынша консультациялар өткізу және ақпарат беру	«Еңбекті қорғау және жұмыс орнындағы қауіпсіздік» бөлімі.
403-5	Қызметкерлерді еңбекті қорғау саласында оқыту	«Еңбекті қорғау және жұмыс орнындағы қауіпсіздік» бөлімі.
403-6	Қызметкерлердің денсаулығын сақтау	«Еңбек ұжымы» бөлімі. «Еңбекті қорғау және жұмыс орнындағы қауіпсіздік» бөлімі.
403-7	Іскерлік қарым-қатынастарға тікелей байланысты еңбекті қорғау және қауіпсіздік әсерлерінің алдын алу және азайту	«Еңбекті қорғау және жұмыс орнындағы қауіпсіздік» бөлімі.
403-8	Еңбекті қорғау мен қауіпсіздікті басқару жүйесімен қамтылған қызметкерлер	«Еңбекті қорғау және жұмыс орнындағы қауіпсіздік» бөлімі.
403-9	Өндірістік жарақаттар	«Еңбекті қорғау және жұмыс орнындағы қауіпсіздік» бөлімі.
403-10	Кәсіби аурулар	«Еңбекті қорғау және жұмыс орнындағы қауіпсіздік» бөлімі.
GRI 404: ОҚЫТУ ЖӘНЕ БІЛІМ БЕРУ 2016		
404-1	Бір қызметкерге шаққандағы оқу сағатының орташа жылдық саны	«Еңбек ұжымы» бөлімі.
404-2	Қызметкерлердің біліктілігін арттыру және үздіксіз кәсіптік өсу бағдарламалары	«Еңбек ұжымы» бөлімі.

GRI 405: ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ӘЛЕУМЕТТІК МӘДЕНИ ӘРТҮРЛІЛІГІ ЖӘНЕ ТЕҢ МҮМКІНДІКТЕР 2016		
405-1	Басқару персоналы мен қызметкерлердің әлеуметтік-мәдени әртүрлілігі	«Корпоративтік басқару» бөлімі. «Еңбек ұжымы» бөлімі.
405-2	Ерлер мен әйелдердің негізгі жалақысы мен жәрдемақыларының арақатынасы	«Еңбек ұжымы» бөлімі.
GRI 406: КЕМСІТУШІЛІККЕ ЖОЛ БЕРМЕУ 2016		
406-1	Кемсітушілік оқиғалары және қабылданған түзету шаралары	«Адам құқықтары» бөлімі. «Еңбек ұжымы» бөлімі.
GRI 407: ҚАУЫМДАСТЫҚТАР МЕН ҰЖЫМДЫҚ КЕЛІССӨЗДЕР ЕРКІНДІГІ 2016		
407-1	Қауымдастықтар мен ұжымдық келіссөздер жүргізу еркіндігі құқығы тәуекелге ұшырауы мүмкін бөлімшелер мен өнім берушілер	Мұндай бөлімшелер жоқ. Жабдықтаушылар үшін тәуекелді бағалау жүргізілген жоқ.
GRI 408: БАЛАЛАР ЕҢБЕГІ 2016		
408-1	Балалар еңбегін пайдаланудың елеулі тәуекелі бар бөлімшелер мен жабдықтаушылар	Мұндай бөлімшелер жоқ. Жабдықтаушылар бойынша тәуекелді бағалау жүргізілген жоқ.
GRI 409: МӘЖБҮРЛІ ЖӘНЕ МІНДЕТТІ ЕҢБЕК 2016		
409-1	Мәжбүрлі немесе міндетті еңбекті пайдаланудың елеулі тәуекелі бар бөлімшелер мен жабдықтаушылар	Мұндай бөлімшелер жоқ. Жабдықтаушылар үшін тәуекелді бағалау жүргізілген жоқ.
GRI 410: ҚАУІПСІЗДІК ҚЫЗМЕТІНІҢ ЖҰМЫСЫН ҰЙЫМДАСТЫРУ 2016		
410-1	Адам құқықтарын сақтау саясаты мен рәсімдері бойынша оқытылған қауіпсіздік қызметкерлері	Қауіпсіздік қызметі адам құқықтарын сақтау бойынша оқытуға қатыспайды.
GRI 413: ЖЕРГІЛІКТІ ҚОҒАМДАСТЫҚТАР 2016		
413-2	Жергілікті қоғамдастықтарға елеулі іс жүзінде немесе ықтимал теріс әсер ететін бөлімшелер	Есепті кезеңде Биржаның қызметі жергілікті қоғамдастықтарға тікелей теріс әсер еткен жағдайлар тіркелмеген.
GRI 415: МЕМЛЕКЕТТІК САЯСАТ 2016		
415-1	Саяси іс-шараларға қайырымдылық	«Іскерлік этика» бөлімі.
GRI 416: КЛИЕНТТЕРДІҢ ДЕНСАУЛЫҒЫ МЕН ҚАУІПСІЗДІГІ 2016		
416-2	Денсаулық пен қауіпсіздік талаптарына сәйкес келмейтін өнімдер немесе қызметке қатысты дерек	Өнімдер мен қызметтердің денсаулық пен қауіпсіздікке әсеріне қатысты нормативтік талаптарды сақтамау оқиғалары болған жоқ.
GRI 417: МАРКЕТИНГ ЖӘНЕ ТАҢБАЛАУ 2016		
417-3	Маркетингтік коммуникацияларға қатысты нормативтік талаптарды және ерікті кодекстерді сақтамау жағдайлары	Есепті жылы мұндай жағдайлар тіркелген жоқ.
GRI 418: ТҰТЫНУШЫНЫҢ ЖЕКЕ ӨМІРІНЕ ҚОЛ СҰҒЫЛМАУШЫЛЫҚ 2016		
418-1	Тұтынушының жеке өміріне қол сұғылмаушылықты бұзуға немесе ақпараттың жоғалуына қатысты тексерілген шағымдар	«Ақпараттық қауіпсіздік» бөлімі. «Дербес деректерді қорғау» бөлімі. Есепті кезеңде тұтынушылардың жеке өміріне қол сұғылмаушылықты бұзу және тұтынушы деректерін жоғалту бойынша шағымдар тіркелген жоқ.

TCFD СӘЙКЕСТІК КЕСТЕСІ

Биржа TCFD ұсыныстарын өз қызметіне енгізу кезеңінде тұр.

ҰСЫНЫСТАР	ЕСЕП БЕРУ ЭЛЕМЕНТІ	ЕСЕПТІҢ ТИІСТІ БӨЛІМІ
КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ		
Климатқа байланысты тәуекелдер мен мүмкіндіктер бойынша корпоративтік басқару ақпараты жариялау	а. Директорлар кеңесінің климатқа байланысты атқаратын тәуекелдер мен мүмкіндіктерді қадағалауының сипаттамасы.	Климаттың әсерін басқару.ӘТұрақты дамуды басқару жүйесі.
	б. Климатқа байланысты тәуекелдер мен мүмкіндіктерді бағалау және басқару процесінде атқарушы басшылықтың рөлін сипаттау.	Климаттың әсерін басқару.ӘТұрақты дамуды басқару жүйесі.
СТРАТЕГИЯ		
Климатқа байланысты тәуекелдер мен мүмкіндіктердің ұйымның қызметіне, стратегиясына және қаржылық жоспарлауына нақты және ықтимал әсері туралы ақпаратты жариялау, егер бұл ақпарат маңызды болса.	а. Қысқа, орта және ұзақ мерзімді перспективада ұйым анықтаған климатпен байланысты тәуекелдер мен мүмкіндіктердің сипаттамасы..	Климаттың әсерін басқару.
	б. Ұйымның қызметіне, стратегиясына және қаржылық жоспарлауына климатпен байланысты тәуекелдер мен мүмкіндіктердің әсерін сипаттау.	Климаттың әсерін басқару.
	с. Орташа температураның 2°C және одан төмен көтерілуін қоса алғанда, климаттың өзгеруінің әртүрлі сценарийлерінде ұйым стратегиясының орнықтылық дәрежесінің сипаттамасы..	Климаттың әсерін басқару.

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

Ұйым климаттық тәуекелдерді анықтайтын, бағалайтын және басқаратын процестердің сипаттамасы	a. Ұйымдағы климаттық тәуекелдерді анықтау және бағалау процестерінің сипаттамасы.	Климаттың әсерін басқару.
	b. Ұйымдағы климаттық тәуекелдерді басқару процестерінің сипаттамасы.	Климаттың әсерін басқару.
	c. Климаттық тәуекелдерді анықтау, бағалау және басқару процестерінің ұйымның жалпы тәуекелдерді басқару жүйесіне қалай біріктірілгенінің сипаттамасы.	Климаттың әсерін басқару.

КӨРСЕТКІШТЕР МЕН НЫСАНАЛЫ МӘНДЕР

Климатқа байланысты тиісті тәуекелдер мен мүмкіндіктерді бағалау және басқару кезінде пайдаланылатын көрсеткіштер мен мақсаттар туралы ақпаратты жариялау, егер бұл ақпарат маңызды болса	a. Ұйым өзінің стратегиясы мен тәуекелдерді басқару процесіне сәйкес климатқа байланысты тиісті тәуекелдер мен мүмкіндіктерді бағалау кезінде пайдаланатын көрсеткіштер туралы ақпаратты жариялау.	Климаттың әсерін басқару.
	b. Парниктік газдар шығарындылары туралы ақпаратты жариялау 1, 2 қамту аймақтары және қолданылатын жерлерде, 3 қамту аймақтары және олармен байланысты тәуекелдер..	Климаттың әсерін басқару.
	c. Ұйымның климатқа байланысты тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару үшін пайдаланатын мақсаттарының сипаттамасы және нысаналы көрсеткіштермен салыстырғандағы нәтижелер..	Түсініктеме: Климаттық тәуекелдер мен мүмкіндіктерді басқару саласындағы мақсаттар Есепті дайындау сәтінде пысықтау сатысында тұр.

ГЛОССАРИЙ

• Адам құқықтары – адамның жеке басына тән қадір-қасиетті, сондай-ақ барлық адамның бостандығы мен теңдігін тануға негізделген әрбір адамның ажырамас құқықтары.

• АҚ – акционерлік қоғам.

• Бизнесті жауапкершілікпен жүргізу – «Каспий» тауар биржасы «АҚ-ның БҰҰ-ның тұрақты даму мақсаттарын жүйелі есепке алу, шешімдер қабылдау және стратегиялық жоспарлау процесіндегі әлеуметтік және экологиялық стратегиялық және ұзақ мерзімді сын-тегеуріндер мен экономикалық проблемаларға тиімді ден қою үшін этикалық және орнықты тәсілдерді ілгерілету, корпоративтік басқару мен тәуекел-менеджменттің озық практикаларын енгізу, сондай-ақ «Каспий» тауар биржасы» АҚ-ның өзінің мүдделі тараптарының ұзақ мерзімді әл-ауқатын ұстануы және қысқа мерзімді корпоративтік қаржылық нәтижелілігімен салыстырғанда олардың мүдделерін неғұрлым маңызды құндылық ретінде ескеруі.

• Биржа – «Каспий» тауар биржасы» АҚ.

• БҰҰ – Біріккен Ұлттар Ұйымы.

• БҰҰ-ның тұрақты даму мақсаттары – Біріккен Ұлттар Ұйымы Бас Ассамблеясының 2015 жылғы 25 қыркүйектегі № 70/1 қарарымен қабылданған «Біздің әлемді қайта құру: 2030 жылға дейінгі кезеңге арналған орнықты даму саласындағы күн тәртібі» декларациясында айқындалған жаһандық даму мақсаттары.

• Дербес деректер – жеке деректердің белгілі бір субъектісіне қатысты немесе олардың негізінде анықталған, электрондық, қағаз және (немесе) басқа да материалдық жеткізгіштерде жазылған ақпарат.

• Есеп – «Каспий» тауар биржасы» АҚ-ның 2024 жылға арналған тұрақты даму есебі.

• ЖШС – жауапкершілігі шектеулі серіктестік.

• Кемсітушілік – адамның құқықтары мен бостандықтарын жеке белгілері бойынша заңсыз шектеу немесе қысым жасау,

сондай-ақ адамның іскерлік қасиеттерімен байланысты емес мән-жайларға байланысты кез келген артықшылықтар беру.

• КЖ/ТҚҚ/ЖҚҚТҚ – қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға), терроризмді қаржыландыруға және жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландыруға қарсы күрес.

• Климаттық тәуекелдер – климаттың өзгеруі (физикалық тәуекелдер) немесе оның салдарын барынша азайту шаралары (өтпелі кезең тәуекелдері) нәтижесінде туындауы мүмкін ықтимал тәуекелдер.

• Контрагент – «Каспий» тауар биржасы» АҚ шарттық қатынастарға түсетін кез келген заңды тұлға немесе еңбек қатынастарын қоспағанда, «Каспий» тауар биржасы» АҚ шарттық қатынастарға түсетін кез келген жеке тұлға.

• Көміртегі бірлігі – бір тонна көмірқышқыл газына баламалы парниктік газдар массасында көрсетілген Климаттық жобаны іске асырудың верификацияланған нәтижесі.

• Қызметкерлер – «Каспий» тауар биржасы» АҚ-мен жасалған еңбек шарты негізінде жұмыс істейтін тұлғалар.

• Мүдделі тараптар – «Каспий» тауар биржасы» АҚ қызметіне әсер ететін және/немесе «Каспий» тауар биржасы» АҚ тарапынан өз шешімдері мен қызметіне әсер ететін «Каспий» тауар биржасы» АҚ-мен өзара іс-қимылға әртүрлі дәрежеде тартылған жеке және заңды тұлғалар, сондай-ақ осындай тұлғалар топтары.

• Тәуекелді азайту – ықтимал тәуекелдерге ұшырауды азайту және тәуекелдің қайталану ықтималдығын төмендету бойынша шараларды жүзеге асыру.

• Тәуекелдерді басқару – өзіне тән және әлеуетті тәуекелдерді анықтау, елеулі тәуекелдерді анықтау, оларды бағалау, мониторинг, бақылау және есептілік жөніндегі рәсімдердің, сондай-ақ тәуекелді азайту жөніндегі шаралардың жиынтығы.

• Тұрақты даму – «Каспий» тауар биржасы» АҚ өз қызметінің

қоршаған ортаға, экономикаға, қоғамға әсерін басқаратын және мүдделі тараптардың мүдделерін сақтауды ескере отырып шешімдер қабылдайтын даму. Тұрақты даму болашақ ұрпақтың өз қажеттіліктерін қанағаттандыру қабілетіне нұқсан келтірмей, қазіргі заманның қажеттіліктерін қанағаттандыруы керек.

- ХҚЕС – Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары.
- ШОБ – шағын және орта бизнес.
- Іскерлік этика – бұл «Каспий тауар биржасы» АҚ, сондай-ақ «Каспий тауар биржасы» АҚ қызметкерлерінің қызметін басшылыққа алатын этикалық принциптердің, құндылықтар мен іскерлік мінез-құлық нормаларының жиынтығы.
- CO₂ – көмірқышқыл газы.
- CO₂ экв – көмірқышқыл газының баламасы (эквиваленті).
- ESG – «Каспий» тауар биржасы» АҚ өз қызметін жүзеге асыру кезінде ескеретін тұрақты даму факторлары, атап айтқанда: экологиялық факторлар, соның ішінде климаттық факторлар, әлеуметтік факторлар және корпоративтік басқару факторлары.
- GRI (Global Reporting Initiative) – Жаһандық есеп беру ба-
стамасы.
- HR (Human Resources) – адам ресурстарын басқару.
- LTIFR (Lost Time Injury Frequency Rate) – жұмыс уақытын жоғалту жарақаттарының жиілік коэффициенті.
- TCFD – Task Force on Climate-Related Financial Disclosures.

CASPY COMMODITY EXCHANGE

📍 Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Есіл ауданы,
Сығанақ көшесі, № 47 ғимарат, А блогы, 14-қабат

🏢 Биржалық тикер EXCS

☎ +7 (7172) 64-40-09

🌐 <https://ccx.kz/> ✉ info@ccx.kz

Қор Биржасы сайтындағы
ресми парақша

🌐 <https://kase.kz/ru/issuers/EXCS/>